

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2008. szeptember 3.*

A C-402/05. P. és C-415/05. P. sz. egyesített ügyekben,

az **Al Barakaat International Foundation** (székhelye: Spånga [Svédország], képviselik: L. Silbersky és T. Olsson advokater)

Yassin Abdullah Kadi (lakóhelye: Dzsedda [Szaúd-Arábia], képviselik: I. Brownlie és D. Anderson QC, valamint P. Saini barrister, G. Martin solicitor, kézbesítési cím: Luxembourg),

fellebbezőknek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2005. november 17-én, illetve 21-én benyújtott két fellebbezése tárgyában,

* Az eljárás nyelvei: angol és svéd.

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: M. Bishop, valamint E. Finnegan és E. Karlsson, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

támogatják:

a **Spanyol Királyság** (képviseli: J. Rodríguez Cárcomo, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg),

a **Francia Köztársaság** (képviseli: G. de Bergues, valamint E. Belliard és S. Gasri, meghatalmazotti minőségben),

a **Holland Királyság** (képviselik: H. G. Sevenster és M. de Mol, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozók a fellebbezési eljárásban,

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: C. Brown, J. Enegren és P. J. Kuijper, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

támogatják:

a **Francia Köztársaság** (képviselik: G. de Bergues, valamint E. Belliard és S. Gasri, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó a fellebbezési eljárásban,

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviselik: R. Caudwell, E. Jenkinson és S. Behzadi-Spencer, meghatalmazotti minőségben, segítők: C. Greenwood QC és A. Dashwood barrister, kézbesítési cím: Luxembourg)

beavatkozó az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, C. W. A. Timmermans (előadó), A. Rosas és K. Lenaerts tanácselnökök, J. N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, J. Makarczyk, P. Kúris, P. Lindh, J.-C. Bonichot, T. von Danwitz és A. Arabadjiev bírák,

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: J. Swedenborg tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2007. október 2-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2008. január 16-i (C-402/05. P. sz. ügy) és 2008. január 23-i (C-415/05. P. sz. ügy) tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Fellebbezésükben Y. A. Kadi (C-402/05. P. sz. ügy) és az Al Barakaat International Foundation (a továbbiakban: Al Barakaat) (C-415/05. P. sz. ügy) az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának a T-315/01. sz., Kadi kontra Tanács és Bizottság ügyben 2005. szeptember 21-én hozott ítéletének (EBHT 2005., II-3649. o.), illetve a T-306/01. sz., Yusuf és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ügyben 2005. szeptember 21-én hozott ítéletének (EBHT 2005., II-3533. o.) (a továbbiakban: megtámadott Kadi-ítélet, illetve megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet, valamint együtt a megtámadott ítéletek) hatályon kívül helyezését kéri.
- 2 Ezen ítéletekkel az Elsőfokú Bíróság elutasította Y. A. Kadi és az Al Barakaat által az Oszáma bin Ládennel, az Al-Qaida [helyesen és a továbbiakban: al-Kaida] hálózattal és a Tálibánnal összeköttetésben álló egyes személyekkel és szervezetekkel szemben meghatározott szigorító intézkedések bevezetéséről, valamint az egyes termékek

és szolgáltatások Afganisztánba történő kivitelének tilalmáról, a repülési tilalom megerősítéséről és az afganisztáni Tálibánt illető pénzkészletek és egyéb pénzügyi források befagyasztásáról szóló 467/2001/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2002. május 27-i 881/2002/EK tanácsi rendelet (HL L 139., 9. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 1. kötet, 294. o.; a továbbiakban: vitatott rendelet) őket érintő részében történő megsemmisítése iránt benyújtott kereseteket.

Jogi háttér

3 Az Egyesült Nemzetek San Franciscóban (Egyesült Államok) 1945. június 26-án aláírt Alapokmánya 1. cikkének (1) és (3) bekezdése szerint az Egyesült Nemzetek céljai közé tartozik, hogy „fenntartsa a nemzetközi békét és biztonságot”, és „gazdasági, szociális, kulturális vagy emberbaráti jellegű nemzetközi feladatok megoldása útján, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok mindenki részére, fajra, nemre, nyelvre vagy vallásra való tekintet nélkül történő tiszteletben tartásának előmozdítása és támogatása révén nemzetközi együttműködést létesítsen”.

4 Az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 24. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint:

„1. A[z Egyesült Nemzetek] Szervezet[ének (ENSZ)] gyors és hathatós cselekvésének biztosítása érdekében a tagok a nemzetközi béke és biztonság fenntartásáért a fő felelősséget [az Egyesült Nemzetek] Biztonsági Tanács[á]ra [(a továbbiakban: Biztonsági Tanács)] ruházzák, és elismerik, hogy a Biztonsági Tanács e felelősségből folyó köteleltségeinek teljesítésekor az ő nevükben jár el.

2. A Biztonsági Tanácsnak e köteleltségei teljesítése során az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel összhangban kell eljárnia. Azt a különleges hatáskört, amellyel a

Biztonsági Tanács ezeknek a köteleességeknek teljesítése végett fel van ruházva, a VI., VII., VIII. és XII. fejezetek határozzák meg.”

- 5 Az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 25. cikke szerint „[az ENSZ] tagjai megegyeznek abban, hogy a Biztonsági Tanács határozatait a jelen Alapokmánynak megfelelően elfogadják és végrehajtják”.
- 6 Az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 39., 41. és 48. cikke az Alapokmány „Eljárás a béke veszélyeztetése, a béke megszegése és támadó cselekmények esetében” című VII. fejezetébe tartozik.
- 7 Az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 39. cikke értelmében:

„A Biztonsági Tanács megállapítja a béke bárminő veszélyeztetésének vagy megszegésének, vagy bárminő támadó cselekménynek fennforgását és vagy megfelelő ajánlásokat tesz, vagy határoz afelett, hogy milyen rendszabályokat kell a nemzetközi béke és biztonság fenntartása vagy helyreállítása érdekében a 41. és 42. cikkek alapján fogatosítani.”

- 8 Az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 41. cikkének a szövege a következő:

„A Biztonsági Tanács határozza meg, hogy milyen fegyveres erők felhasználásával nem járó rendszabályokat kíván fogatosítani abból a célból, hogy határozatainak érvényt szerezzen és felhívhatja az Egyesült Nemzetek tagjait arra, hogy ilyen rendszabályokat alkalmazzanak. Ilyeneknek tekintendők a gazdasági kapcsolatok, a vasúti, tengeri, légi, postai, távírói, rádió és egyéb forgalom teljes vagy részleges felfüggesztése, valamint a diplomáciai kapcsolatok megszakítása.”

- 9 Az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 48. cikkének (2) bekezdése értelmében a Biztonsági Tanácsnak a nemzetközi béke és biztonság fenntartására irányuló határozatait „az Egyesült Nemzetek tagjai közvetlenül és olyan nemzetközi szervezetekben kifejtett tevékenységük útján hajtják végre, amelyeknek tagjai”.
- 10 Az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 103. cikke úgy rendelkezik, hogy „[h]a az Egyesült Nemzetek tagjainak a jelen Alapokmányból folyó és bármely egyéb nemzetközi megállapodásból eredő kötelezettségei összeütköznenek, az Alapokmányból folyó kötelezettségeiket illeti elsőbbség”.

A jogviták előzményei

- 11 A jogviták előzményeit a megtámadott Kadi-ítélet 10–36. pontja és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 10–41. pontja ismertette.
- 12 A jelen ítélet szempontjából ezek a következőképpen foglalhatók össze.
- 13 1999. október 15-én a Biztonsági Tanács meghozta az 1267. (1999) számú határozatot, amelyben többek között elítélte azt a tényt, hogy afgán területen továbbra is menedéket nyújtanak és kiképzést adnak terroristáknak, valamint terrorcselekményeket készítenek elő, megerősítette meggyőződését, hogy a nemzetközi terrorizmus üldözése alapvető jelentőségű a nemzetközi béke és biztonság fenntartására nézve, és rosszallását fejezte ki amiatt, hogy a Tálibán továbbra is menedéket nyújt Oszáma bin Láden részére, továbbá lehetővé teszi neki és társainak, hogy terroristakiképző táborok hálózatát irányítsák az általuk ellenőrzött területről kiindulva, és hogy Afganisztánt támaszpontként használják nemzetközi terrorista műveletek kivitelezésére.

- 14 E határozat 2. pontjában a Biztonsági Tanács felszólította a Tálibánt, hogy Oszáma bin Ládent haladéktalanul adják át közvetlenül vagy közvetve azon állam illetékes hatóságainak, ahol meggyanúsították, vagy azon állam illetékes hatóságainak, ahol letartóztatják, és bíróság elé állítják. E kötelezettség tiszteletben tartásának biztosítása érdekében az említett határozat 4. b) pontja úgy rendelkezik, hogy minden államnak kötelessége „befagyasztani a különösen a Tálibán tulajdonában vagy közvetlen, vagy közvetett módon az ellenőrzése alatt álló, illetőleg a Tálibán tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló bármely vállalkozás tulajdonában vagy ellenőrzése alatt álló javakból származó, az alábbi 6. pont alkalmazásával létrehozott bizottság által azonosított pénzkészleteket és egyéb pénzügyi forrásokat, és ügyelni arra, hogy sem a kérdéses, sem bármely más ekként azonosított pénzkészleteket vagy egyéb pénzügyi forrásokat sem állampolgáraik, sem a területükön tartózkodó bármely más személy ne bocsássák a Tálibán rendelkezésére, vagy ne használják fel a Tálibán, illetőleg a Tálibán tulajdonában vagy közvetlen, vagy közvetett módon az ellenőrzése alatt álló bármely vállalkozás javára, kivéve a bizottság ezzel ellentétes, esetileg – emberiességi megfontolásból – kiadott engedélye birtokában” [nem hivatalos fordítás].
- 15 Ugyanezen határozat 6. pontjában a Biztonsági Tanács, ideiglenes belső szabályzatának 28. cikke alapján úgy döntött, hogy létrehoz a Biztonsági Tanács tagjaiból egy bizottságot (a továbbiakban: Szankcióbizottság), amelynek feladata, hogy őrködjék az e határozat 4. pontjában elrendelt intézkedéseknek az államok általi betartása felett, hogy azonosítsa az említett 4. pontban foglalt pénzkészleteket vagy egyéb pénzügyi forrásokat, továbbá hogy az ugyanezen 4. pontban elrendelt intézkedésektől való eltérés iránti kérelmeket elbírálja.
- 16 Mivel az Európai Unió Tanácsa úgy ítélte meg, hogy az 1267. (1999) számú határozat végrehajtása érdekében szükséges az Európai Közösség fellépése, 1999. november 15-én elfogadta a Tálibánnal szembeni korlátozó intézkedésekről szóló 1999/727/KKBP közös állásponatot (HL L 294., 1. o.).
- 17 E közös álláspon 2. cikke előírja a Tálibán külföldi pénzkészleteinek és egyéb pénzügyi forrásainak az említett határozatban megállapított feltételek szerint történő befagyasztását.

- 18 2000. február 14-én a Tanács az EK 60. és EK 301. cikk alapján megalkotta a repülési tilalomról és az afganisztáni Tálibánt illető pénzkészletek és egyéb pénzügyi források befagyasztásáról szóló 337/2000/EK rendeletet (HL L 43., 1. o.).
- 19 2000. december 19-én a Biztonsági Tanács meghozta az 1333. (2000) számú határozatot, amely többek között felszólította a Tálibánt, hogy tegyen eleget az 1267. (1999) számú határozatnak, különösképpen azzal, hogy felhagy a nemzetközi terroristáknak és szervezeteiknek történő menedék- és kiképzésnyújtás gyakorlatával, illetőleg hogy bíróság elé állítás céljából átadja Oszáma bin Ládent az illetékes hatóságoknak. A Biztonsági Tanács jelesül úgy határozott, hogy megerősíti az 1267. (1999) számú határozattal elrendelt repülési tilalmat és a pénzkészletek befagyasztását.
- 20 Ennek megfelelően, az 1333. (2000) számú határozat 8. c) pontja úgy rendelkezik, hogy minden állam köteles „[h]aladéktalanul befagyasztani [Oszáma bin] Ládennek, valamint a hozzá kapcsolódó egyéneknek és szervezeteknek (beleértve az al-Kaida szervezetet) a [Szankcióbizottság] által azonosított pénzkészleteit és más pénzügyi követeléseit, és a [z Oszáma bin] Láden és a hozzá tartozó személyek és szervezetek, illetőleg a közvetlen vagy közvetett ellenőrzésük alatt állók tulajdonában álló vagyontárgyakból származó pénzkészleteket, továbbá örködni afelett, hogy sem állampolgáraik, sem a területükön tartózkodó bármely más személy ne bocsássa Oszáma bin Láden, társai vagy bármely más, hozzájuk tartozó vagy közvetlen vagy közvetett módon az ellenőrzésük alatt álló szervezet (beleértve az al-Kaida szervezetet) rendelkezésére sem a kérdéses pénzkészleteket és más pénzügyi forrásokat, sem bármely egyéb pénzkészletet vagy pénzügyi forrást, illetőleg azokat javukra közvetlen vagy közvetett módon ne lehessen felhasználni” [nem hivatalos fordítás].
- 21 Ugyanebben a rendelkezésben, a Biztonsági Tanács megbízta a Szankcióbizottságot, hogy az államok és a regionális szervezetek által közölt információk alapján vezessen naprakész listát azokról az egyénekről és szervezetekről, akiket/amelyeket a Szankcióbizottság Oszáma bin Ládenhez tartozóként azonosított, beleértve az al-Kaida szervezetet.

22 Az 1333. (2000) számú határozat 23. pontjában a Biztonsági Tanács úgy határozott, hogy a – többek között a 8. pont alapján – foganatosított intézkedéseket tizenkét hónapig kell alkalmazni, és hogy ezen időszak végén majd eldönti, hogy szükség van-e egy új időszakra – ugyanazokkal a feltételekkel – történő meghosszabbításukra.

23 Mivel a Tanács úgy ítélte meg, hogy e határozat végrehajtásához az Európai Közösség fellépése szükséges, 2001. február 26-án elfogadta a Tálibánnal szembeni további szigorító intézkedések bevezetéséről, valamint a 96/746/KKBP közös álláspont módosításáról szóló 2001/154/KKBP közös álláspontot (HL L 57., 1. o.).

24 A 2001/154 közös álláspont 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az Oszáma bin Láden és – a [Szankcióbizottság] által azonosított – vele összeköttetésben lévő személyek és szervezetek pénzkészleteit és egyéb pénzügyi forrásait be kell fagyasztani, és semmilyen pénzkészletet vagy egyéb pénzügyi forrást nem lehet Oszáma bin Láden, sem pedig – a [Szankcióbizottság] által azonosított – vele összeköttetésben álló személyek és szervezetek rendelkezésére bocsátani, a[z 1333. (2000) számú határozat] rendelkezéseinek megfelelően.” [nem hivatalos fordítás]

25 2001. március 6-án a Tanács az EK 60. és az EK 301. cikk alapján megalkotta az egyes termékek és szolgáltatások Afganisztánba történő kivitelének tilalmáról, a repülési tilalom megerősítéséről és az afganisztáni Tálibánt illető pénzkészletek és egyéb pénzügyi források befagyasztásának kiterjesztéséről, valamint a 337/2000 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 467/2001/EK rendeletet (HL L 67., 1. o.).

26 E rendelet (3) preambulumbekzdése értelmében az 1333. (2000) számú határozatban foglalt intézkedések „a Szerződés hatálya alá tartoznak, ennek megfelelően – és különösen a piaci verseny torzulásának elkerülése érdekében – a Közösség

területén a Biztonsági Tanács vonatkozó határozatainak végrehajtásához közösségi jogszabályokra van szükség”. [nem hivatalos fordítás]

27 A 467/2001 rendelet 1. cikke meghatározza, hogy mit kell „pénzkészletek” és „pénzkészletek befagyasztása” alatt érteni.

28 E rendelet 2. cikkének értelmében:

„(1) A [...] Szankcióbizottság által megjelölt és az I. mellékletben [említett] bármely természetes vagy jogi személy, illetve szervezet tulajdonát képező összes pénzeszközt és egyéb pénzügyi forrást be kell fagyasztani.

(2) Tilos a [...] Szankcióbizottság által megjelölt és az I. mellékletben felsorolt bármely személy, illetve szervezet részére vagy javára közvetlen vagy közvetett módon pénzeszközt vagy egyéb pénzügyi forrást rendelkezésre bocsátani.

(3) Az (1) és (2) bekezdést nem kell alkalmazni a [...] Szankcióbizottság által adott felmentés hatálya alá tartozó pénzeszközökre és pénzügyi forrásokra. Felmentést a tagállamoknak a II. mellékletben felsorolt illetékes hatóságain keresztül lehet kapni.”[nem hivatalos fordítás]

29 A 467/2001 rendelet I. melléklete tartalmazza a rendelet 2. cikkében elrendelt pénzkészlet-befagyasztással érintett személyek és szervezetek listáját. A rendelet 10. cikkének (1) bekezdése értelmében az Európai Közösségek Bizottsága felhatalmazást kap arra, hogy a Biztonsági Tanács vagy a Szankcióbizottság határozatai alapján az említett I. mellékletet módosítsa vagy kiegészítse.

30 2001. március 8-án a Szankcióbizottság közzétette az 1267. (1999) és 1333. (2000) számú határozatok értelmében pénzkészlet-befagyasztással érintett szervezetek és személyek első összesített listáját (lásd a Szankcióbizottság 2001. március 8-i AFG/131 SC/7028. sz. közleményét, a továbbiakban: összesített lista). Azóta ez a lista több alkalommal módosításra és kiegészítésre került. A Bizottság ennél fogva több rendeletet alkotott a 467/2001 rendelet 10. cikke alapján, amelyekkel módosította, illetőleg kiegészítette e rendelet I. mellékletét.

31 2001. október 17-én és november 9-én a Szankcióbizottság az összesített listához két újabb kiegészítést tett közzé, amelyek az alábbi személy és szervezet nevét tartalmazták:

– „Al-Qadi, Yasin (A. K. A. Kadi, Shaykh Yassin Abdullah; A. K. A. Kahdi, Yasin), Jeddah, Saudi Arabia”; illetve

– „Barakaat International Foundation, Box 4036, Spånga, Stockholm, Sweden; Rinkebytorget 1, 04 Spånga, Sweden”.

32 A 467/2001 rendelet harmadszori módosításáról szóló, 2001. október 19-i 2062/2001/EK bizottsági rendelettel (HL L 277., 25. o.) Y. A. Kadi nevét, másokéval együtt, felvették az említett rendelet I. mellékletébe.

33 A 467/2001 rendelet negyedszeri módosításáról szóló, 2001. november 12-i 2199/2001/EK bizottsági rendelettel (HL L 295., 16. o.) az Al Barakaat nevét, másokéval együtt, felvették az említett I. mellékletbe.

34 2002. január 16-án a Biztonsági Tanács elfogadta az 1390. (2002) számú határozatot, amely meghatározza az Oszáma bin Ládennel, az al-Kaida szervezet tagjaival és a Tálibánnal, valamint a hozzájuk kapcsolódó személyekkel, csoportokkal, vállalkozásokkal és szervezetekkel szemben alkalmazandó intézkedéseket. E határozat 1. és 2. pontja lényegében előírja az 1267. (1999) számú határozat 4. b) pontjában és az 1333. (2000) számú határozat 8. c) pontjában elrendelt, különösen a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedések fenntartását. Az 1390. (2002) számú határozat 3. pontja értelmében ezeket az intézkedéseket a Biztonsági Tanács az elfogadásukat követő tizenkét hónapon belül felülvizsgálja, mely határidő elteltével vagy fenntartja, vagy pedig módosítja azokat.

35 A Tanács, mivel úgy ítélte meg, hogy ez utóbbi határozat végrehajtásához a Közösség fellépésére van szükség, 2002. május 27-én elfogadta az Oszáma Bin Ládennel, az Al-Qaida szervezet tagjaival és a Tálibánnal [helyesen: az al-Kaida szervezet tagjaival és a Tálibánnal], valamint a velük összeköttetésben álló személyekkel, csoportokkal, vállalkozásokkal és szervezetekkel szembeni korlátozó intézkedésekről, továbbá a 96/746/KKBP, 1999/727/KKBP, 2001/154/KKBP és a 2001/771/KKBP közös álláspont hatályon kívül helyezéséről szóló 2002/402/KKBP közös álláspontot (HL L 139., 4. o.; magyar nyelvű kiadás 18. fejezet, 1. kötet, 292. o.). A 2002/402 közös álláspont 3. cikke előírja különösen a Szankcióbizottság által az 1267. (1999) és az 1333. (2000) számú határozatnak megfelelően összeállított listán említett személyek, csoportok, vállalkozások és szervezetek pénzkészletei és egyéb pénzkövetelései vagy gazdasági erőforrásai befagyasztásának további fenntartását.

36 2002. május 27-én a Tanács az EK 60., az EK 301. és az EK 308. cikk alapján meghozta a vitatott rendeletet.

37 E rendelet (4) preambulumbekzdése értelmében a többek között az 1390. (2000) számú határozatban előírt intézkedések „a Szerződés hatálya alá tartoznak, ennek megfelelően – és különösen a piaci verseny torzulásának elkerülése érdekében – a Közösség területén a Biztonsági Tanács vonatkozó határozatainak végrehajtásához közösségi jogszabályokra van szükség”.

38 A vitatott rendelet 1. cikke a „pénzeszközök” és a „pénzeszközök befagyasztása” fogalmát lényegében azonos kifejezésekkel határozza meg, mint a 467/2001 rendelet 1. cikke.

39 A vitatott rendelet 2. cikke értelmében:

„(1) A Szankcióbizottság által megjelölt és az I. mellékletben felsorolt valamennyi természetes vagy jogi személy, csoport, illetve szervezet tulajdonát képező, illetve birtokában lévő pénzeszközt és gazdasági erőforrást be kell fagyasztani.

(2) Tilos a Szankcióbizottság által megjelölt és az I. mellékletben felsorolt bármely természetes vagy jogi személy, csoport, illetve szervezet részére vagy javára közvetlen vagy közvetett módon pénzeszközt rendelkezésre bocsátani.

(3) Tilos a Szankcióbizottság által megjelölt és az I. mellékletben felsorolt természetes, vagy jogi személy, csoport, illetve szervezet részére vagy javára közvetlen vagy közvetett módon, pénzeszközök, áruk vagy szolgáltatások beszerzése céljából bármely gazdasági erőforrást rendelkezésre bocsátani.”

40 A vitatott rendelet I. melléklete tartalmazza a pénzeszközök e rendelet 2. cikkében elrendelt befagyasztásával érintett személyek, szervezetek és csoportok listáját. Ez a lista többek között tartalmazza a következő szervezet és személy nevét:

– „Barakaat International Foundation, Box 4036, Spånga, Stockholm, Svédország; Rinkebytorget 1, 04, Spånga, Svédország”; és

– „Al-Qadi, Yasin (másképpen: KADI, Shaykh Yassin Abdullah; másképpen: KAHDİ, Yasin), [Dzsedda], Szaúd-Arábia”.

- 41 2002. december 20-án a Biztonsági Tanács elfogadta a terrorizmus elleni küzdelemre vonatkozó kötelezettségek betartásának elősegítését célzó 1452. (2002) számú határozatot. E határozat 1. pontja a pénzeszközöknek és a gazdasági erőforrásoknak az 1267. (1999) és 1390. (2002) számú határozatokkal elrendelt befagyasztása alól néhány esetben felmentést és kivételt tesz lehetővé, amelyet emberiességi megfontolásból, a Szankcióbizottság jóváhagyásával, az államok engedélyezhetnek.
- 42 2003. január 17-én a Biztonsági Tanács elfogadta az 1455. (2003) számú határozatot, amely az 1267. (1999) számú határozat 4. b) pontjában, az 1333. (2000) számú határozat 8. c) pontjában és az 1390 (2002) számú határozat 1. és 2. pontjában elrendelt intézkedések végrehajtásának javítására irányult. Az 1455. (2003) számú határozat 2. pontja alapján ezeket az intézkedéseket újra javítani fogják tizenkét hónapon belül vagy szükség esetén korábban.
- 43 A Tanács, mivel úgy ítélte meg, hogy az 1452. (2002) számú határozat végrehajtásához a Közösség fellépésére van szükség, 2003. február 27-én elfogadta a 2002/402/KKBP közös álláspont által meghatározott korlátozó intézkedések alóli kivételekről szóló 2003/140/KKBP közös álláspontot (HL L 53., 62. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 2. kötet, 80. o.). A 2003/140 közös álláspont 1. cikke úgy rendelkezik, hogy a 2002/402 közös álláspont 3. cikkében említett intézkedések végrehajtásakor a Közösség figyelembe veszi az említett határozat által megengedett kivételeket.
- 44 2003. március 27-én a Tanács elfogadta a 881/2002 rendeletnek a pénzkészletek és egyéb pénzügyi források befagyasztása alóli kivételek tekintetében történő módosításáról szóló 561/2003/EK rendeletet (HL L 82., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 18. fejezet, 2. kötet, 91. o.). E rendelet (4) preambulumbekzdésében a Tanács jelzi, hogy az 1452. (2002) számú határozatra figyelemmel a Közösség által előírt intézkedések kiigazításra szorulnak.

45 Az 561/2003 rendelet 1. cikke értelmében a vitatott rendelet a következő cikkel egészül ki:

„2a. cikk

(1) A 2. cikk nem alkalmazható a pénzkészletekre és egyéb pénzügyi forrásokra, amennyiben:

a) a tagállamok – II. mellékletben felsorolt – illetékes hatóságainak bármelyike az érdekelt természetes vagy jogi személy kérésére úgy határozott, hogy ezek a pénzkészletek vagy egyéb pénzügyi források:

i. alapvető kiadások fedezésére szükségesek, beleértve az élelmiszerek, bérlet vagy jelzálog, gyógyszerek és orvosi kezelés, adók, biztosítási díjak és közmű-díjak költségeit;

ii. kizárólag az ésszerű szakértői díjak és a jogi szolgáltatások biztosításával kapcsolatos megtérítések kifizetésére szolgálnak;

iii. kizárólag a befagyasztott pénzeszközök vagy gazdasági erőforrások szokásos eszköztartási és megtartási díjainak, valamint szolgáltatási díjainak kiegyenlítésére szolgálnak; vagy

iv. rendkívüli kiadásokra szükségesek; és

- b erről a határozatról értesítették a Szankciós Bizottságot; és
- c) i. az a) pont i., ii. vagy iii. alpontja alapján hozott határozat esetén a Szankciós Bizottság az értesítéstől számított 48 órán belül nem ellenezte a határozatot; vagy
- ii. az a) pont iv. alpontja alapján történő határozat esetén a Szankciós Bizottság jóváhagyta a határozatot.

(2) Az (1) bekezdésben említett rendelkezések kedvezményében részesülni kívánó bármely személy a tagállam II. mellékletben megjelölt illetékes hatóságához intézi kérelmét.

A II. mellékletben megjelölt illetékes hatóság haladéktalanul írásban értesíti mind a kérelmezőt, mind pedig a közvetlenül érintettnek ismert egyéb személyeket, szervezeteket vagy testületeket arról, hogy helyt adtak-e a kérelemnek.

Az illetékes hatóság a többi tagállamot is tájékoztatja arról, hogy az ilyen kivétel iránti kérelemnek helyt adtak-e.

(3) A kiadások fedezetéül felszabadított és a Közösségen belül átutalt vagy e cikk alapján elismert pénzeszközök a 2. cikk alapján nem képezik további korlátozó intézkedések tárgyát.

[...]

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítéletek

- 46 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához benyújtott keresetlevelükkel Y. A. Kadi és az Al Barakaat a 467/2001 rendelet, valamint az előbbi esetében a 2062/2001 rendelet, az utóbbi esetében pedig a 2199/2001 rendelet őket érintő részében való megsemmisítésére irányuló keresetet indítottak. Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás során a felperesek úgy módosították kérelmeiket és jogalapjaikat, hogy azok a továbbiakban a vitatott rendelet őket érintő részére vonatkoztak.
- 47 Az Elsőfokú Bíróság első tanácsa elnökének végzéseivel Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága engedélyt kapott arra, hogy az elsőfokú eljárás alperesei kérelmeinek támogatása végett beavatkozzék.
- 48 A megtámadott ítéletekben az Elsőfokú Bíróság előzetesen úgy határozott, hogy mindkét keresetet úgy kell tekinteni, hogy azok immár egyedül – a Bizottság és az Egyesült Királyság által támogatott –Tanács ellen irányulnak, és hogy azok egyedüli tárgya a vitatott rendelet felpereseket érintő részének megsemmisítése iránti kérelem (lásd a megtámadott Kadi-ítélet 58. pontját, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 77. pontját).
- 49 Kérelmeinek alátámasztására Y. A. Kadi az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott keresetlevelében lényegében az alapvető jogainak megsértésére alapított három megsemmisítési jogalapot hozott fel. Az első jogalapot a meghallgatáshoz való jog megsértésére, a másodikat a tulajdon tiszteletben tartásához való jog és az arányosság elvének

megsértésére, a harmadikat pedig a hatékony bírósági felülvizsgálathoz való jog megsértésére alapította.

- 50 Az Al Barakaat kérelmeit három megsemmisítési jogalapra alapította, amelyek közül az elsőt a Tanácsnak a vitatott rendelet megalkotására vonatkozó hatáskörének hiányára, a másodikat az EK 249. cikk megsértésére, a harmadikat pedig alapvető jogaik megsértésére alapította.

A Tanácsnak a vitatott rendelet megalkotására vonatkozó hatásköréről

- 51 A megtámadott ítéletekben az Elsőfokú Bíróság mindenekelőtt azt a kérdést vizsgálta, hogy a Tanács rendelkezett-e hatáskörrel az EK 60., EK 301. és EK 308. cikk alapján a megtámadott rendelet megalkotására, és a megtámadott Kadi-ítéletben úgy vélte, hogy olyan jogalapról van szó, amelyet a közösségi bíróság hivatalból vizsgálhat.
- 52 A megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítéletben az Elsőfokú Bíróság előzetesen elutasította a felpereseknek a 467/2001 rendelet jogalapjának állítólagos hiányára vonatkozó kifogását.
- 53 Az említett ítélet 107. pontjában az Elsőfokú Bíróság ugyanis megfelelőnek tartotta e lépést, jóllehet e kifogás tárgyalanná vált e rendeletnek a vitatott rendelettel történt hatályon kívül helyezése következtében, és úgy vélte, hogy az ezen elutasítás alapján szolgáló indokok kiindulópontját képezték a megsemmisítés iránti kereset által immár egyedül érintett utóbbi rendelet jogalapjának vizsgálatára alkalmazott gondolatmenetének.

- 54 Ezzel kapcsolatban a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 112–116. pontjában először elutasította azon érvet, amely szerint a vitatott intézkedések magán-személyeket sújtottak, sőt valamely tagállam állampolgárait, holott az EK 60. és az EK 301. cikk a Tanácsot csak harmadik országgal szembeni intézkedések meghozatalára jogosítja fel.
- 55 Ezen ítélet 115. pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy hasonlóképpen ahhoz, ahogyan a gazdasági és pénzügyi szankciók jogszerűen sújthatják valamely harmadik ország vezetőit az ország helyett, ugyanúgy vonatkozhatnak az ilyen szankciók az említett vezetőkkel összeköttetésben álló vagy általuk közvetlenül vagy közvetett módon irányított magánszemélyekre vagy szervezetekre, akárhol is legyenek.
- 56 Az említett ítélet 116. pontja szerint ezt az – EK 60. cikk és az EK 301. cikk betűjével nem ellentétes – értelmezést mind hatékonysági megfontolások, mind pedig embe-riességi törekvések igazolják.
- 57 Az Elsőfokú Bíróság elutasította továbbá a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 117–121. pontjában azon érvet, amely szerint a szóban forgó intézkedések nem egy harmadik országgal fennálló gazdasági kapcsolatok felfüggesztésére vagy korlátozása-sára, hanem a nemzetközi terrorizmus – különösen Oszáma bin Láden – ellen folytatott küzdelemre irányultak.
- 58 Végül ugyanezen ítélet 122. és 123. pontjában az Elsőfokú Bíróság elutasította azon érvet, amely szerint az említett intézkedések nem álltak arányban az EK 60. és az EK 301. cikkben foglalt céllal.
- 59 Továbbá a vitatott rendelet jogalapjával szembeni kifogásokat illetően az Elsőfokú Bíróság először is megállapította, hogy amint azt a Tanács és a Bizottság állította, az EK 60. és az EK 301. cikk önmagukban semmi esetre sem alkottak e rendelet

alátámasztásához elegendő jogalapot (a megtámadott Kadi-ítélet 92–97. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 128–133. pontja).

- 60 Az Elsőfokú Bíróság megállapította különösen azt, hogy az említett rendelet új típusú, ún. okos szankciónak („smart sanctions”) nevezett rendelkezések végrehajtására irányul, amelyeket e szankciók és a valamely harmadik állam területe vagy politikai rendszere közötti bármiféle kapcsolat hiánya jellemez, hiszen a Tálibán-rendszer összeomlása után az 1390. (2002) számú határozatban előírt, szóban forgó intézkedések közvetlenül Oszáma bin Láden, az al-Kaida hálózat, valamint a hozzájuk kötődő személyek vagy szervezetek ellen irányultak.
- 61 Az Elsőfokú Bíróság szerint az EK 60. és EK 301. cikk szövegére és különösen az ott szereplő, „az érintett harmadik országokkal szemben” és az „egy vagy több harmadik országgal fennálló” kifejezésekre tekintettel nem lehet e cikkek alapján ezt az új típusú szankciót elrendelni. Ezek ugyanis csak a harmadik országokkal – ideértve az ilyen ország vezetőit, valamint hozzájuk kötődő, illetőleg általuk közvetlenül vagy közvetetten irányított személyeket vagy szervezeteket – szembeni intézkedések meghozatalát teszik lehetővé. Mindazonáltal, ha az ilyen intézkedésekkel érintett rendszer megszűnik, már nem áll fenn elégséges kapcsolat e személyek vagy szervezetek és az érintett harmadik ország között.
- 62 Az Elsőfokú Bíróság másodsorban megállapította azt, hogy a Tanács helyesen vélte úgy, hogy az EK 308. cikk önmagában nem jelent megfelelő jogalapot a vitatott rendelet elfogadásához (a megtámadott Kadi-ítélet 98–121. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 134–157. pontja).
- 63 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem, közelebbről a terrorizmus pénzeléséhez való hozzájárulással gyanúsított személyekkel és szervezetekkel szembeni gazdasági és pénzügyi szankciók (mint például a pénzkészletek befagyasztása) elrendelése nem kapcsolható

a Közösségnek az EK 2. és az EK 3. cikkben kifejezetten meghatározott céljaihoz (a megtámadott Kadi-ítélet 116. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 152. pontja).

64 Az Elsőfokú Bíróság szerint a vitatott rendeletben foglalt intézkedések ugyanis nem alapíthatók a közös kereskedelmi politika megvalósításának céljára (az EK 3. cikk (1) bekezdésének b) pontja), minthogy az általa elbírált ügyekéhez hasonló összefüggésben a Közösségnek valamely harmadik országgal fennálló kereskedelmi kapcsolatai nem jönnek szóba. Nem fogadható el a belső piaci verseny torzulását megakadályozó rendszer megteremtésére (az EK 3. cikk (1) bekezdésének g) pontja) vonatkozó cél sem, különösen mivel az Elsőfokú Bíróság elé terjesztett előadások és bizonyítékok nem teszik lehetővé számára annak elfogadását, hogy e rendelet ténylegesen hozzájárul a szabad tőkemozgás korlátozása vagy a verseny jelentős torzulása veszélyének megelőzéséhez.

65 Az Elsőfokú Bíróság harmadsorban megállapította, hogy a Tanács mindenesetre az EK 60., az EK 301. és az EK 308. cikk együttes olvasata alapján rendelkezett hatáskörrel a 2002/402 közös álláspontban előírt gazdasági és pénzügyi szankciókat a Közösségben végrehajtó vitatott rendelet megalkotására (a megtámadott Kadi-ítélet 135. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 170. pontja).

66 Ebben az összefüggésben az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy figyelembe kell venni a Közösségnek az EK 60. cikk és az EK 301. cikk alapján elrendelt gazdasági szankciókra vonatkozó tevékenységei és az EU-Szerződés külkapcsolatok területén megfogalmazott céljai között a Maastrichti Szerződésből eredő felülvizsgálat során sajátosan létrehozott áthidalást (a megtámadott Kadi-ítélet 123. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 159. pontja).

67 Az Elsőfokú Bíróság szerint az EK 60. és az EK 301. cikk az EK-Szerződés nagyon sajátos rendelkezései, amennyiben kifejezetten számolnak azzal, hogy a Közösség fellépésére lehet szükség, és pedig nem a Közösségnek az EK-Szerződésben meghatározott valamely célkitűzése, hanem az EU 2. cikkben kifejezetten az Európai Unió

részére előírt cél – tudniillik a közös kül- és biztonságpolitika (a továbbiakban: KKBP) – megvalósítására (a megtámadott Kadi-ítélet 124. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 160. pontja).

- 68 Az EK 60. cikk és az EK 301. cikk keretei között a Közösség fellépése az Elsőfokú Bíróság szerint tehát valójában az Unió fellépése, amelyet a közösségi pillérre alapozva hajtanak végre, miután a Tanács a KKBP alapján közös álláspontot vagy együttes fellépést fogadott el (a megtámadott Kadi-ítélet 125. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 161. pontja).

Az EK 249. cikk tiszteletben tartásáról

- 69 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítéletben ezt követően megvizsgálta azt a kizárólag az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben felhozott jogalapot, miszerint a vitatott rendelet, amennyiben közvetlenül sérti a magánszemélyek jogait, és egyéni szankciók alkalmazását írja elő, nem rendelkezik általános hatállyal, ellentétes tehát az EK 249. cikkel. Következésképpen e rendeletet nem rendeletnek kell tekinteni, hanem egyedi határozatok sorának.

- 70 Ezen ítélet 184–188. pontjában az Elsőfokú Bíróság elutasította e jogalapot.

- 71 Az Elsőfokú Bíróság az említett ítélet 186. pontjában úgy ítélte meg, hogy a vitatott rendeletnek megkérdőjelezhetetlenül az EK 249. cikk második bekezdése szerinti általános hatálya van, mivel megtiltja, hogy bárki pénzkészleteket vagy gazdasági erőforrásokat bocsásson bizonyos személyek rendelkezésére.

72 Az Elsőfokú Bíróság hozzátette: az a körülmény, hogy e személyek e rendelet I. mellékletében név szerint kerültek megjelölésre, így az őket az EK 230. cikk negyedik bekezdése szerint közvetlenül és személyükben érinti, semmiféle hatással sincs e tilalom általánosságára, amely mindenkire vonatkozik (*erga omnes* hatályú), amint ez kitűnik ugyanezen rendelet 11. cikkéből.

Egyes alapvető jogok tiszteletben tartásáról

73 Végül, a két ügyben a felperesek alapvető jogainak megsértésére alapított jogalapokat illetően az Elsőfokú Bíróság szükségesnek tartotta elsősorban az Egyesült Nemzetek révén létrejött nemzetközi jogrend és a nemzeti vagy a közösségi jogrendszer összefüggésének vizsgálatát, valamint azt, hogy a Közösséget és tagállamokat mennyiben kötik a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatai. Ez a vizsgálat meghatározza ugyanis a jogszerűség vizsgálatának terjedelmét, különösen az alapvető jogok tiszteletben tartása tekintetében, amelyet az Elsőfokú Bíróság köteles az ilyen határozatokat hatályba léptető közösségi jogi aktusokkal kapcsolatban gyakorolni. Az Elsőfokú Bíróságnak csak akkor kellene határoznia az alapvető jogok állítólagos megsértéseiről, amennyiben azt állapítja meg, hogy azok az általa végzett bírósági felülvizsgálat hatálya alá tartoznak és a vitatott rendelet megsemmisítését eredményezhetik (a megtámadott Kadi-ítélet 178–180. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 228–230. pontja).

74 Az Elsőfokú Bíróság megvizsgálva először az Egyesült Nemzetek révén létrejött nemzetközi jogrend és a nemzeti vagy a közösségi jogrendszer közötti összefüggést, úgy ítélte meg, hogy a nemzetközi jog szempontjából a tagállamok az ENSZ tagjaiként kötelesek az Egyesült Nemzetek „Alapokmány[á]ból eredő” kötelezettségeik elsőbbségére vonatkozó, az Alapokmány 103. cikkében megerősített elvet tiszteletben tartani, amely különösen azt jelenti, hogy a Biztonsági Tanács határozatai végrehajtásának az ezen Alapokmány 25. cikkében előírt kötelezettséget elsőbbség illeti bármely más, általuk vállalt szerződéses kötelezettséggel szemben (a megtámadott Kadi-ítélet 181–184. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 231–234. pontja).

- 75 Az Elsőfokú Bíróság szerint a tagállamoknak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya alapján vállalt kötelezettségeik elsőbbsége elvének tiszteletben tartására vonatkozó e kötelezettségét az EK-Szerződés nem érinti, mivel ezt megelőző megállapodásból eredő kötelezettségről van szó, amely az EK 307. cikk rendelkezésének hatálya alá tartozik. Az EK 297. cikk pedig ezen elv tiszteletben tartásának biztosítását célozza (a megtámadott Kadi-ítélet 185–188. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 235–238. pontja).
- 76 Az Elsőfokú Bíróság ebből azt a következtetést vonta le, hogy a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatai a tagállamokra nézve kötelező erejűek, amelyeknek e minőségben meg kell tenniük e határozatok végrehajtása érdekében minden szükséges intézkedést, és joguk, sőt kötelességük, hogy ne alkalmazzák a közösségi jog bármely olyan rendelkezését, amely az említett Alapokmány alapján fennálló kötelezettségeik megfelelő végrehajtását akadályozza, még akkor is, ha az az elsődleges joghoz tartozó rendelkezés vagy a közösségi jog valamely általános elve (a megtámadott Kadi-ítélet 189. és 190. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 239–240. pontja).
- 77 Az Elsőfokú Bíróság szerint azonban a nemzetközi jogi kötelezettség alapján elfogadott, említett határozatok e kötelező ereje nem vonatkozik a Közösségre, mivel az Egyesült Nemzetek Alapokmánya a Közösséget alapvetően közvetlenül nem köti, hiszen sem nem tagja az ENSZ-nek, sem nem címzettje a Biztonsági Tanács határozatainak, sem nem jogutódja – nemzetközi közjogi értelemben – tagállamai jogainak és kötelezettségeinek (a megtámadott Kadi-ítélet 192. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 242. pontja).
- 78 Ilyen kötelező erő viszont vonatkozik a Közösségre a közösségi jog alapján (a megtámadott Kadi-ítélet 193. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 243. pontja).
- 79 Ezzel kapcsolatban analógia útján többek között a 21/72–24/72. sz., International Fruit Company és társai egyesített ügyekben 1972. december 12-én hozott ítélet (EBHT 1972., 1219. o.) 18. pontjára hivatkozva az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy annyiban, amennyiben az EK-Szerződés értelmében a Közösség olyan hatásköröket vett át, amelyeket az Egyesült Nemzetek Alapokmányának hatálya alá tartozó

körben korábban a tagállamok gyakoroltak, az Alapokmány rendelkezései a Közös-
séget kötelező hatállyal rendelkeznek (a megtámadott Kadi-ítélet 203. pontja, vala-
mint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 253. pontja).

80 Ez utóbbi ítéletek következő pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította egyrészt,
hogy a Közösség nem sértheti meg a tagállamait az Egyesült Nemzetek Alapokmánya
alapján terhelő kötelezettségeket, és nem akadályozhatja azok végrehajtását sem,
másrészt pedig, hogy a Közösség – hatáskörei gyakorlása során – a létrehozásáról
szóló szerződés alapján köteles meghozni minden szükséges rendelkezést ahhoz,
hogy tagállamai számára lehetővé tegye az említett kötelezettségeknek való megfe-
lelést.

81 Így ezt követően az Elsőfokú Bíróság a különösen az alapvető jogokra tekintettel az
Egyesült Nemzetek határozatait végrehajtó, a vitatott renDELETEH hasonló közös-
ségi jogi aktusokra vonatkozóan rá háruló jogszerűségi felülvizsgálat terjedelmének
meghatározása során először is a megtámadott Kadi-ítélet 209. pontjában és a megtá-
madott Yusuf és Al Barakaat ítélet 260. pontjában emlékeztetett arra, hogy az íté-
kezési gyakorlat szerint az Európai Közösség jogközösség, amennyiben mind tagál-
lamai, mind intézményei jogi aktusait a Közösség alkotmányos alapjának, azaz a Szer-
ződésnek való megfelelés szempontjából kell vizsgálni, és hogy a Szerződés a kere-
setek és eljárások olyan teljes rendszerét hozta létre, melynek célja, hogy a Bíróság
számára biztosítsa az intézmények jogi aktusainak jogszerűségére vonatkozó felü-
lvizsgálat lehetőségét.

82 A megtámadott Kadi-ítélet 212. pontjában és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat
ítélet 263. pontjában az Elsőfokú Bíróság azonban úgy vélte, hogy azon ügyekben,
amelyekkel hozzá fordultak, az a kérdés merül fel, hogy vannak-e az említett bíró-
sági felülvizsgálatnak az általános nemzetközi jog vagy maga az EK-Szerződés által
megszabott strukturális korlátjai.

83 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 213. pontjában és a
megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 264. pontjában emlékeztetett arra, hogy a
– 2002/402 közös álláspontra való tekintettel alkotott – vitatott rendelet a Közösség
tagállamaira mint ENSZ-tagokra háruló azon kötelezettségnek a Közösség szintjén

történő végrehajtása, hogy – adott esetben valamely közösségi jogi aktus révén – hatályba léptessék a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott több határozatával elhatározott majd megerősített, Oszáma bin Ládennel, az al-Kaida szervezettel, a Tálibánnal, valamint a velük összeköttetésben álló személyekkel, csoportokkal, vállalkozásokkal és szervezetekkel szembeni szankciókat.

84 Ebben az összefüggésben az Elsőfokú Bíróság szerint a Közösség kötött hatáskör alapján cselekedett, amely semmilyen önálló mérlegelési mozgásteret nem hagyott számára annak gyakorlása során, ezért közelebbről sem nem módosíthatták közvetlenül a kérdéses határozatok tartalmát, sem nem hozhattak létre valamely ilyen módosítást lehetővé tévő eljárást (a megtámadott Kadi-ítélet 214. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 265. pontja).

85 Az Elsőfokú Bíróság ebből arra következtetett, hogy a vitatott rendelet belső jogszerűségének a felperesek általi vitatása azt vonja maga után, hogy az Elsőfokú Bíróság közvetve vagy kapcsolódó jelleggel vizsgálja az említett rendelettel végrehajtott határozatok jogszerűségét a közösségi jogrend szerint védett alapvető jogokra tekintettel (a megtámadott Kadi-ítélet 215. és 216. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 266. és 267. pontja).

86 A megtámadott Kadi-ítélet 217–225. pontjában, amelynek megfogalmazása azonos a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 268–276. pontjával, az Elsőfokú Bíróság a következőt állapította meg:

„217 A közösségi intézmények és az Egyesült Királyság felkérlik az Elsőfokú Bíróságot, hogy elvi szinten hártson el bármiféle hatáskört e határozatok jogszerűségének közvetett felülvizsgálata végett történő eljárásra; e határozatok ugyanis, mint a tagállamokra és a Közösségre kötelező nemzetközi jogi szabályok – véleményük szerint – az Elsőfokú Bíróságra nézve is kötelezők, ugyanúgy, ahogy a Közösség minden intézményére. Ezek a felek lényegében úgy ítélik meg, hogy az Elsőfokú Bíróság felülvizsgálatának egyrészt a közösségi intézményekre jelen esetben kötelezően vonatkozó alaki, eljárási és

hatásköri szabályok betartásának vizsgálatára, másrészt pedig a szóban forgó közösségi intézkedések célszerűségének és arányosságának az általuk végrehajtott biztonsági tanácsi határozatok vonatkozásában történő vizsgálatára kell korlátozódnia.

- 218 El kell ismerni, hogy az Egyesült Nemzetek révén létrejött nemzetközi jogrend és a közösségi jogrend közötti kapcsolatok összefüggése vizsgálatának keretében az ilyen hatásköri korlátozás a fentebb kifejtett jogelvek szükségszerű következménye.
- 219 Amint az már említésre került, a Biztonsági Tanács szóban forgó határozatainak elfogadására az Egyesült Nemzetek Alapokmányának VII. fejezete alapján került sor. Ebben az összefüggésben annak megállapítása, hogy mi jelent fenyegetést a nemzetközi békére és biztonságra nézve, valamint, hogy melyek az azok megőrzéséhez vagy helyreállításához szükséges intézkedések, a Biztonsági Tanács kizárólagos hatáskörébe tartozik, és ily módon nem tartozik a nemzeti és közösségi hatóságok és bíróságok hatáskörébe, az Alapokmány 51. cikkében foglalt egyéni vagy kollektív önvédelem természetes jogának egyedüli kivételével.
- 220 Annálfogva, hogy a Biztonsági Tanács a Szankcióbizottságon keresztül az Egyesült Nemzetek Alapokmányának VII. fejezete alapján eljárva, úgy határoz, hogy bizonyos magánszemélyek vagy szervezetek pénzeszközeit be kell fagyasztani, döntése az Alapokmány 48. cikkének megfelelően kötelező az Egyesült Nemzetek összes tagjára nézve.
- 221 A fenti 193–204. pontban kifejtett megfontolásokra tekintettel, az Elsőfokú Bíróság hatáskörének megállapítása az ilyen határozat jogszerűségének kapcsolódó és az alapvető jogok védelme közösségi jogrendben elismert követelményeinek mércéjével történő vizsgálata végett, nem lenne igazolható sem a nemzetközi, sem pedig a közösségi jog alapján.

- 222 Egyrészt, az ilyen hatáskör összeegyeztethetetlen lenne a tagállamoknak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya – különösen annak 25., 48. és 103. cikke – alapján vállalt kötelezettségeivel ugyanúgy, mint a szerződések jogáról szóló [Bécsben, 1969. május 23-án kelt] bécsi egyezmény 27. cikkével.
- 223 Másrészt, az ilyen hatáskör ellentétes lenne mind az EK-Szerződés rendelkezéseivel, különösen az EK 5., EK 10., EK 297. cikkel és az EK 307. cikk első bekezdésével, mind pedig az EU-Szerződés rendelkezéseivel, különösen az EU 5. cikkel, amelynek értelmében a közösségi bíróság jogosítványait az EK-Szerződésben és az EU-Szerződésben foglalt feltételekkel és célok érdekében gyakorolja. Ez a hatáskör még inkább összeegyeztethetetlen lenne azzal a jogelvvvel, miszerint a Közösség – és ebből következőleg az Elsőfokú Bíróság – hatásköreit a nemzetközi jog tiszteletben tartásával kell gyakorolni (a C-286/90. sz., Poulsen és Diva Navigation ügyben 1992. november 24-én hozott ítélet [EBHT 1992., I-6019. o.] 9. pontja és a C-162/96. sz. Racke-ügyben 1998. június 16-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-3655. o.] 45. pontja).
- 224 Hozzá kell tenni, hogy tekintettel különösen az EK 307. cikkekre és az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 103. cikkére, a közösségi jogrend szerint védett alapvető jogok vagy az ezen jogrend alapelveinek a sérelmére való hivatkozás nem érinti a Biztonsági Tanács határozatának érvényességét vagy a Közösség területére vonatkozó hatályát (lásd értelemszerűen a Bíróság 11/70. sz. Internationale Handelsgesellschaft ügyben 1970. december 17-én hozott ítéletének [EBHT 1970., 1125. o.] 3. pontját; a 234/85. sz. Keller-ügyben 1986. október 8-án hozott ítéletének [EBHT 1986., 2897. o.] 7. pontját és a 97/87–99/87. sz., Dow Chemical Ibérica és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1989. október 17-én hozott ítéletének [EBHT 1989., 3165. o.] 38. pontját).
- 225 Meg kell tehát állapítani, hogy a Biztonsági Tanács szóban forgó határozatai főszabály szerint nem tartoznak az Elsőfokú Bíróság által végzett bírósági felülvizsgálat hatálya alá, és az Elsőfokú Bíróság nincs feljogosítva arra, hogy a szóban forgó határozatok jogszerűségét a közösségi jogra való tekintettel, akár csak kapcsolódó jelleggel, megkérdőjelezze. Ellenkezőleg, az Elsőfokú Bíróság köteles megtenni lehetőség szerint mindent annak érdekében, hogy a közösségi jogot a tagállamoknak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya fennálló kötelezettségeivel összeegyeztethetően értelmezze és alkalmazza.”

87 A megtámadott Kadi-ítélet 226. pontjában és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 277. pontjában az Elsőfokú Bíróság azt állapította meg, hogy jogosult azonban kapcsolódó jelleggel vizsgálni a Biztonsági Tanács szóban forgó határozatainak jogszerűségét, tekintettel a *ius cogensre*, amely a nemzetközi jog összes jogalanyára (beleértve az ENSZ fórumait is) kötelező nemzetközi közrendként értendő, és amelytől az eltérés nem lehetséges.

88 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 227–231. pontjában, amelynek megfogalmazása azonos a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 278–282. pontjával, a következőt állapította meg:

„227 E tekintetben meg kell említeni, hogy a szerződések jogáról szóló bécsi egyezmény, amely kodifikálja a nemzetközi szokásjogot (és amelynek 5. cikke úgy rendelkezik, hogy az »minden olyan szerződésre vonatkozik, amely nemzetközi szervezetet hoz létre és azokra is, amelyeket nemzetközi szervezet keretében fogadnak el«), 53. cikkében előírja a megkötésének időpontjában az általános nemzetközi jog valamely feltétlen alkalmazást igénylő szabályába (*ius cogens*) ütköző szerződés semmisségét, amely a meghatározás szerint olyan normát jelent, amelyet az államok nemzetközi közössége – mint egész – olyanként fogadott el és ismert el, mint amelytől nem lehet eltérni, és amelyet csak a nemzetközi jognak az ugyanilyen jellegű későbbi szabályával lehet megváltoztatni. Hasonlóképpen, a bécsi egyezmény 64. cikke úgy rendelkezik, hogy »[h]a az általános nemzetközi jog új, feltétlen alkalmazást igénylő szabálya alakul ki, valamennyi, ezzel a szabállyal ellentétben fennálló szerződés semmissé válik és megszűnik«.

228 Végeredményben, maga az Egyesült Nemzetek Alapokmánya is feltételezi a nemzetközi jog feltétlen alkalmazást igénylő elveinek létezését, különösen pedig az ember alapvető jogainak védelmét. Az Alapokmány preambulumban az Egyesült Nemzetek népei kinyilvánították elhatározásukat »hogy újból hitet tesz[nek] az alapvető emberi jogok, az emberi személyiség méltósága és értéke [...] mellett«. Ezenkívül az Alapokmány »Célok és elvek« címet viselő I. fejezetéből kitűnik, hogy az Egyesült Nemzetek célja többek között az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának előmozdítása.

- 229 Ezek az elvek az ENSZ-nek mind a tagjaira, mind a szerveire kötelezőek. Így az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 24. cikkének (2) bekezdése értelmében a Biztonsági Tanácsnak a nemzetközi béke és biztonság fenntartásáért viselt fő felelőssége viseléséből adódó kötelességei teljesítése során »az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel összhangban kell eljárnia«. Azokat a jogosítványokat tehát, amelyekkel a Biztonsági Tanács ennek a felelősségének a gyakorlása során rendelkezik, a nemzetközi jog, közelebbről pedig az Egyesült Nemzetek céljainak és elveinek tiszteletben tartásával kell használni.
- 230 A nemzetközi jog alapján tehát arra a következtetésre lehet jutni, hogy a Biztonsági Tanács határozatai kötelező hatálya elvének létezik egy korlátja: a határozatoknak tiszteletben kell tartaniuk a *ius cogens* cáfolhatatlan alapvető rendelkezéseit. Ellenkező esetben (bármennyire is valószínűtlen ez az eset) e határozatok nem kötelezőek az ENSZ tagállamaira, sem pedig – ezáltal – a Közösségre nézve.
- 231 Az Elsőfokú Bíróság által – a Biztonsági Tanács valamely határozatának végrehajtása végett, bármiféle mérlegelési mozgástér gyakorolhatósága nélkül elfogadott közösségi jogi aktus megsemmisítése iránti kereset elbírálásának keretében – gyakorolt kapcsolódó bírósági felülvizsgálat tehát, nagyon kivételes esetben kiterjedhet a nemzetközi jognak a *ius cogenshez*, különösen pedig az emberi jogok egyetemes védelmét célzó, feltétlen alkalmazást igénylő szabályaihoz tartozó magasabb rendű szabályai betartásának vizsgálatára, amelyektől sem a tagállamok, sem az ENSZ fórumai nem térhetnek el, mivel azok »a nemzetközi szokásjog áthághatatlan elveit« képezik (a Nemzetközi Bíróság *A nukleáris fegyverekkel való fenyegetés vagy azok használatának jogszerűsége* ügyében 1996. július 8-án nyilvánított tanácsadó véleményének [Rec. 1996., 226. o.] 79. pontja; lásd, úgyszintén ilyen értelemben Jacobs főtanácsnok által a [C-84/95. sz., az 1996. július 30-án hozott ítélet alapjául szolgáló] Bosphorus-ügyben előterjesztett indítvány [...] [1996. július 30-án hozott ítélet, EBHT 1996., I-3953. o.] 65. pontját).”
- 89 Különösen először is a tulajdon tiszteletben tartásához való alapvető jog állítólagos megsértését illetően az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 237. pontjában és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 288. pontjában úgy vélte, értékelni kell, hogy az 561/2003 rendelettel módosított vitatott rendeletben és közvetetten a

Biztonsági Tanács határozataiban (amelyeket ezek a rendeletek végrehajtanak) előírt pénzeszköz-befagyasztás sérti-e a felperes alapvető jogait.

- 90 A megtámadott Kadi-ítélet 238. pontjában és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 289. pontjában az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy az ember alapvető jogainak a *ius cogens* hatálya alá tartozó egyetemes védelme alapkövetelmény-szintjének mércéjével mérve nem ez a helyzet.
- 91 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 239. és 240. pontjában, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 290. és 291. pontjában azt állapította meg, hogy a pénzeszköz-befagyasztási kötelezettség alól a vitatott rendeletben annak az 1452. (2002) számú határozatot végrehajtó 561/2003 rendelettel történt módosítását követően előírt felmentések és kivételek azt mutatják, hogy ennek az intézkedésnek sem nem célja, sem nem következménye az összesített listára felvett személyeket embertelen vagy megalázó bánásmód alá vetni.
- 92 A megtámadott Kadi-ítélet 243–251. pontjában és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 294–302. pontjában az Elsőfokú Bíróság továbbá megállapította, hogy a pénzeszköz-befagyasztás nem valósítja meg az érintettek magántulajdonhoz való jogának önkényes, nem megfelelő vagy aránytalan sérelmét, következésképpen nem tekinthető a *ius cogens*szel ellentétesnek, figyelemmel az alábbi körülményekre:
- a szóban forgó intézkedések a nemzetközi közösség számára alapvető közérdekű célra irányulnak, nevezetesen a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelemre, és az ENSZ jogoszerűen indíthat védelmi fellépést a terrorszervezetek üzelmei ellen;

- a pénzeszközök befagyasztása biztosítási intézkedés, amely – az elkobzástól eltérően – nem az érintetteknek a pénzköveteléseiken fennálló tulajdonjogának lényegét sérti, csupán azok használatát korlátozza;
- a Biztonsági Tanács szóban forgó határozatai a szankciók általános rendszerének időszakos felülvizsgálatára irányuló eljárásról rendelkeznek;
- e határozatok olyan eljárást vezetnek be az érintettek számára, amely lehetővé teszi, hogy ügyüket – az állampolgárságuk vagy a lakóhelyük szerinti tagállamon keresztül – felülvizsgálatra bármikor a Szankcióbizottság elé terjesszék.

93 Másodszor, ami a meghallgatáshoz való jog állítólagos megsértését és különösen egyrészt a felpereseknek a vitatott rendelet megalkotása előtt a közösségi intézmények általi meghallgatáshoz való állítólagos jogát illetően az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 258. pontjában, amely értelemszerűen megfelel a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 328. pontjának, a következőt állapította meg:

„Márpedig jelen esetben, amint az az Egyesült Nemzetek révén létrejött nemzetközi jogrend és a közösségi jogrendszer közötti összefüggéssel kapcsolatban fentebb ismertetett előzetes észrevételekből kitűnik, a közösségi intézmények kötelesek voltak a Biztonsági Tanács és a Szankcióbizottság határozatait a közösségi jogrendszerbe átültetni, amelyek – konkrét végrehajtásuk szakaszában – nem hatalmazták fel őket az egyéni helyzetek vizsgálatára vagy felülvizsgálatára szolgáló bármilyen közösségi eljárás megteremtésére, minthogy mind a szóban forgó intézkedések érdemi része, mind pedig a felülvizsgálati eljárások (lásd a [...] 262. és azt követő pontokat) teljesen a Biztonsági Tanács és Szankcióbizottsága jogkörébe tartoznak. Következésképpen a közösségi intézmények nem rendelkeztek a Biztonsági Tanács és a Szankcióbizottság által elfogadott tényekre vonatkozólag semmiféle vizsgálati jogosítvánnyal, illetőleg felülvizsgálati lehetőséggel, e tények tekintetében semmilyen mérlegelési mozgásterrel és a felperessel szembeni szankciók elfogadásának célszerűségére vonatkozólag semmilyen mérlegelési szabadsággal. A meghallgatáshoz való jogra vonatkozó

közösségi jogi jogelvet ilyen körülmények között, amelyben az érintett meghallgatása semmilyen esetben nem indíthatja az intézményt álláspontjának felülvizsgálatára, nem kell alkalmazni.”

- 94 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 259. pontjában ebből arra következtetett, hogy a Tanács nem volt köteles a vitatott rendelet megalkotásával és végrehajtásával összefüggésben a felperest a szankciókkal érintett személyek és szervezetek listáján való további szerepeltetésével kapcsolatban meghallgatni, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 329. pontjában arra következtetett, hogy a Tanács nem volt köteles a vitatott rendelet megalkotása előtt a felpereseket meghallgatni.
- 95 Ami másodszor a felpereseknek az összesített listára való felvételével összefüggésben a Szankcióbizottság által történő meghallgatáshoz való állítólagos jogának a megsértését illeti, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 261. pontjában és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 306. pontjában megállapította, hogy ilyen jogot a kérdéses biztonsági tanácsi határozatok nem biztosítanak.
- 96 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 307. pontjában továbbá megállapította, hogy a nemzetközi közrend hatálya alá tartozó, feltétlen alkalmazást igénylő szabályok közül egy sem követeli meg az érintettek meghallgatását a jelenlegihez hasonló esetben.
- 97 Az Elsőfokú Bíróság egyebekben megállapította, hogy bár a Biztonsági Tanács szóban forgó határozatai és a Közösségben azokat végrehajtó, egymást követő rendeletek nem biztosítanak személyes meghallgatási jogot, az egyéni helyzetek felülvizsgálatára szolgáló eljárást vezetnek be azzal, hogy az érintettek nemzeti hatóságaiokon keresztül a Szankcióbizottsághoz fordulhatnak vagy az összesített listáról való levételük, vagy pedig a pénzeszköz-befagyasztás alóli kivételük elérése érdekében (a megtámadott Kadi-ítélet 262. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 309. pontja).

- 98 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 264. pontjában, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 311. pontjában a Szankcióbizottság által 2002. november 7-én elfogadott és 2003. április 10-én módosított, „[a Szankcióbizottság] eljárását szabályozó irányelvek”-re (a továbbiakban: a Szankcióbizottság irányelvei), valamint a megtámadott Kadi-ítélet 266. pontjában és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 313. pontjában a Biztonsági Tanács különböző határozataira hivatkozva az említett pontokban megállapította az összesített listára felvett személyek alapvető jogainak, különösen védelemhez való jogainak a Biztonsági Tanács által lehetőség szerint tulajdonított jelentőséget.
- 99 A megtámadott Kadi-ítélet 268. pontjában, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 315. pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a nemzetközi közrenddel kapcsolatos, feltétlen alkalmazást igénylő szabályokra való tekintettel nem megengedhetetlen a mindkét ítélet előző pontjában megállapított azon tény, hogy a felülvizsgálati eljárás közvetlenül nem adja meg az érintetteknek a Szankcióbizottság előtti meghallgatáshoz való jogot; ez az egyetlen szerv, amely hatáskörrel rendelkezik, hogy valamely állam kérésére határozzon ügyük felülvizsgálatáról, oly módon hogy az érintettek lényegében az államok által állampolgáraiknak nyújtott diplomáciai védelemtől függenek.
- 100 Az Elsőfokú Bíróság hozzátette, hogy az érdekelteknek megvan a lehetőségük arra, hogy a nemzeti jogra, vagy akár közvetlenül a vitatott rendeletre, illetőleg a rendelettel végrehajtott biztonsági tanácsi határozatokra alapított bírósági jogorvoslati kérelmet nyújtsanak be, amennyiben ügyüknek a Szankcióbizottsághoz felülvizsgálatra való előterjesztését az illetékes nemzeti hatóság esetleg visszaélészerűen megtagadná (a megtámadott Kadi-ítélet 270. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 317. pontja).
- 101 Továbbá az Elsőfokú Bíróság azt állapította meg, hogy azon ügyek körülményei között, amelyekkel hozzá fordultak, amelyekben az érintettek vagyonával való rendelkezést korlátozó biztosítási intézkedésről van szó, az érintettek alapvető jogainak tiszteletben tartása nem követeli meg, hogy közöljék velük az ellenük felhozott tényeket és bizonyítékokat, amennyiben a Biztonsági Tanács vagy Szankcióbizottsága úgy ítéli meg, hogy a nemzetközi közösség biztonságával kapcsolatos indokok ezzel ellentétben állnak (a megtámadott Kadi-ítélet 274. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 320. pontja).

102 Az előző megfontolásokra tekintettel az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 276. pontjában és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 330. pontjában arra következtetett, hogy a felpereseknek a meghallgatáshoz való jog megsértésére alapított jogalapját el kell utasítani.

103 Ami végül a hatékony bírósági felülvizsgálathoz való jog megsértésére alapított jogalapot illeti, az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 278–285. pontjában, amelynek megfogalmazása lényegében azonos a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 333–340. pontjával, a következőt állapította meg:

„278 Jelen esetben a felperesnek lehetősége volt az EK 230. cikk alapján az Elsőfokú Bírósághoz megsemmisítés iránti kereset benyújtására.

279 E kereset elbírálása során az Elsőfokú Bíróság a [vitatott] rendeletet illetően teljes jogszerűségi felülvizsgálatot gyakorol arra vonatkozólag, hogy a közösségi intézmények betartják-e a hatásköri szabályokat, valamint a cselekvésükre kötelezően alkalmazandó külső jogszerűségi szabályokat és lényeges alaki szabályokat.

280 Az Elsőfokú Bíróság a [vitatott] rendelet jogszerűségét a Biztonsági Tanács azon határozataira való tekintettel is felülvizsgálja, amelyeket e rendeletnek végre kell hajtania, különösen az alaki és anyagi megfelelés, a belső koherencia és a rendeletnek a határozatokhoz viszonyított arányossága szempontjából.

281 Az Elsőfokú Bíróság e felülvizsgálati jogkörében eljárva megállapítja, hogy nem vitatott az, hogy a felperes az [összesített] lista[...]ra 2001. október 19-én felvett természetes személyek egyike.

- 282 A megsemmisítés iránti jelen kereset elbírálása keretében az Elsőfokú Bíróság ezenfelül megállapította hatáskörét a [vitatott] rendelet jogszerűségének felülvizsgálatára és – közvetetett módon – a Biztonsági Tanács szóban forgó határozatai jogszerűségének a nemzetközi jog *ius cogenshez*, különösen pedig az emberi jogok egyetemes védelmét célzó, feltétlen alkalmazást igénylő szabályaihoz tartozó magasabb rendű szabályaira tekintettel történő felülvizsgálatára is.
- 283 Ezzel szemben, amint az a fenti 225. pontban kifejtésre került, az Elsőfokú Bíróságnak nem feladata, hogy közvetetten felülvizsgálja maguknak a Biztonsági Tanács szóban forgó határozatainak a közösségi jogrendben védett alapvető jogokkal való összhangját.
- 284 Az Elsőfokú Bíróságnak még kevésbé feladata, hogy ellenőrizze azoknak a tényeknek és bizonyítékoknak az értékelésihiba-mentességét, amelyeket a Biztonsági Tanács az általa hozott intézkedések alátámasztására elfogadott, sem pedig az, hogy – a fenti 282. pontban meghatározott korlátozott keretek között – közvetetten vizsgálja ezeknek az intézkedéseknek a célszerűségét és arányosságát. Ilyen felülvizsgálat gyakorlására nem kerülhetne sor a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján egyrészt a nemzetközi béke és biztonság fenyegetése, másrészt pedig az azzal szemben való fellépéshez vagy a helyzet megoldásához szükséges megfelelő intézkedés meghatározásával kapcsolatos jogosítványainak csorbítása nélkül. Végeredményben annak a kérdésnek a megítélése, hogy vajon valamely személy vagy szervezet fenyegetést jelent-e a nemzetközi békére és biztonságra, hasonlóképpen annak eldöntése, hogy e fenyegetéssel szembeni fellépés érdekében az érintettekkel szemben milyen intézkedéseket kell tenni, politikai értékelést és olyan értékelvű megítélést igényel, amely főszabály szerint annak a hatóságnak a kizárólagos hatáskörébe tartozik, amelyre a nemzetközi közösség a nemzetközi béke és biztonság fenntartásának fő felelősségét ruházta.
- 285 Így meg kell állapítani, hogy a fenti 284. pontban előbb meghatározottak szerint a felperesnek nem áll rendelkezésére semmilyen bírósági jogorvoslat, mivel a Biztonsági Tanács nem tartotta kívánatosnak olyan független nemzetközi bírói fórum felállítását, amelynek feladata lenne a Szankcióbizottság egyedi határozatai ellen irányuló keresetek jogi és ténybeli elbírálása.”

104 A megtámadott Kadi-ítélet 286. pontjában és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 341. pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a felperesek bírói jogvédelmének ilyetén hiánya önmagában nem ellentétes a *ius cogensszel*.

105 E tekintetben a megtámadott Kadi-ítélet 288–290. pontjában, amelynek megfogalmazása lényegében azonos a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 343–345. pontjával, az Elsőfokú Bíróság a következőt állapította meg:

„288 Jelen esetben az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a felperes bírósághoz fordulásra vonatkozó jogának – a Biztonsági Tanács által az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján a nemzetközi jog releváns elveinek (különösen az [ezen] Alapokmány 25. és 103. cikke) megfelelően elfogadott határozatoknak az Egyesült Nemzetek tagállamai belső jogrendszerében főszabály szerint élvezett joghatóság alóli mentességéből eredő – korlátozása ennek a *ius cogens* által garantált jognak a természetéből fakadó belső sajátosságát képezi.

289 Az ilyen korlátozás igazolható mind azoknak a határozatoknak a természetével, amelyeket a Biztonsági Tanács kénytelen az Egyesült Nemzetek Alapokmányának VII. fejezete alapján meghozni, mind pedig a követett legitim céllal. A jelen ügy körülményei között a felperesnek az az érdeke, hogy ügyét valamely bíróság érdemben vizsgálja, nem elegendő a nemzetközi békének és biztonságának a Biztonsági Tanács által – az Egyesült Nemzetek Alapokmánya rendelkezéseinek megfelelően – világosan azonosított fenyegetésével szembeni fenntartására irányuló lényeges közérdek meghaladására. E tekintetben kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani annak a körülménynek, hogy a Biztonsági Tanács egymást követően elfogadott határozatai messze nem rendelkeztek korlátlan vagy határozatlan idejű intézkedésekről, hanem mindig tartalmaztak az ezen intézkedések 12 vagy legfeljebb 18 hónap elteltét követő fenntartása szükségességének felülvizsgálatára szolgáló eljárást [...].

290 Végül, az Elsőfokú Bíróság úgy ítéli meg, hogy a Biztonsági Tanács jogi aktusai jogszerűségének vizsgálatára hatáskörrel rendelkező nemzetközi bírói fórum hiányában, az olyan szerv létrehozása, mint a Szankcióbizottság, és az elfogadott határozatokban biztosított lehetőség arra, hogy bármikor a Szankcióbizottsághoz lehet fordulni minden egyéni eset újbóli vizsgálata iránt, mind a »kérelmezett kormány«, mind az »azonosító kormány« részvételét biztosító alakszerű eljárásban [...], a felperesnek a *ius cogens* által elismert alapvető jogai megfelelő védelmének egy másik ésszerű útját képezi.”

106 Következésképpen az Elsőfokú Bíróság elutasította a hatékony bírósági felülvizsgálathoz való jog megsértésére alapított jogalapokat, majd ezt követően a kereseteket teljes egészében.

A fellebbezők kérelmei

107 Fellebbezésében Y. A. Kadi azt kéri, hogy a Bíróság:

- teljes egészében helyezze hatályon kívül a megtámadott Kadi-ítéletet;
- nyilvánítsa semmisnek a vitatott rendeletet, és
- kötelezze a Tanácsot és/vagy a Bizottságot a jelen fellebbezéssel és az Elsőfokú Bíróság előtti eljárással kapcsolatban felmerült költségek viselésére.

108 Fellebbezésében az Al Barakaat azt kéri, hogy a Bíróság:

- helyezze hatályon kívül a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítéletet;
- nyilvánítsa semmisnek a vitatott rendeletet, és
- kötelezze a Tanácsot és a Bizottságot a jelen fellebbezéssel és az Elsőfokú Bíróság előtti eljárással kapcsolatban felmerült költségek viselésére.

109 A Tanács mindkét ügyben a fellebbezés elutasítását és a fellebbezőnek a költségek viselésére való kötelezését kéri.

110 A C-402/05. P. sz. ügyben a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

- állapítsa meg, hogy a fellebbező által hivatkozott egyik jogalap sem alkalmas a megtámadott Kadi-ítélet rendelkező részének megcáfolására, és annak indokolását helyettesítse az általa a válaszbeadványában javasolt indokolással;
- következésképpen utasítsa el a fellebbezést, és
- kötelezze a fellebbezőt a költségek viselésére.

111 A C-415/05. P. sz. ügyben a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

- teljes egészében utasítsa el a keresetet; és

- kötelezze a fellebbezőt a költségek viselésére.

112 Az Egyesült Királyság csatlakozó fellebbezést nyújt be, és azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezéseket; és

- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéleteknek a *ius cogens* kérdésével foglalkozó részét, azaz a megtámadott Kadi-ítélet 226–231. pontját, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 277–281. pontját.

113 A Spanyol Királyság, amelynek a Bíróság elnöke 2006. április 27-i végzésével (C-402/05. P. sz. ügy) és 2006. május 15-i végzésével (C-415/05. P. sz. ügy) megengedte a Tanács kérelmeinek támogatójaként történő beavatkozást, azt kéri, hogy a Bíróság:

- teljes egészében utasítsa el a fellebbezők fellebbezéseit, és teljes egészében hagyja helyben a megtámadott ítéleteket;

- a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére;

- utasítsa el a Bizottság igényeit az egyes fellebbezések első jogalapjára vonatkozóan, és hagyja helyben a megtámadott ítéleteket, és

- a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére;

- másodlagosan, abban az esetben, ha a Bíróság hatályon kívül helyezi a megtámadott ítéleteket, és következésképpen semmisnek nyilvánítja a vitatott rendeletet, az EK 231. cikk alapján e rendelet joghatásait a helyébe lépő új rendelet elfogadásáig tekintse véglegeseknek.

¹¹⁴ A Francia Köztársaság, amelynek a Bíróság elnöke 2006. április 27-i végzésével (C-402/05. P. sz. ügy) és 2006. május 15-i végzésével (C-415/05. P. sz. ügy) megengedte a Tanács és a Bizottság kérelmeinek támogatójaként történő beavatkozást, azt kéri, hogy a Bíróság:

- utasítsa el a fellebbezők fellebbezéseit, fogadja be az Egyesült Királyság csatlakozó fellebbezéseit, és végezze el a megtámadott ítéletek *ius cogensszel* foglalkozó részére vonatkozó indokolásának cseréjét;

- a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.

- 115 A Holland Királyság, amelynek a Bíróság elnöke 2006. április 27-i végzésével (C-402/05. P. sz. ügy) és 2006. május 15-i végzésével (C-415/05. P. sz. ügy) megengedte a Tanács kérelmeinek támogatójaként történő beavatkozást, a két ügyben a fellebbezés elutasítását kéri, feltéve hogy a Bíróság elvégzi a jogszerűségi felülvizsgálat terjedelmére, és másodlagosan azon kérdésre vonatkozó indokolás cseréjét, hogy sértettek-e *ius cogens* normákat.

A megtámadott ítéletek hatályon kívül helyezésére vonatkozó jogalapok

- 116 Y. A. Kadi két jogalapot hoz fel: az első a vitatott rendelet jogalapjának hiányára, a második pedig több nemzetközi jogszabálynak az Elsőfokú Bíróság által elkövetett megsértésére, és az e jogsértés által az Elsőfokú Bíróság előtt hivatkozott egyes alapvető jogai megsértésére vonatkozó jogalapok értékelését illetően kiváltott következményekre vonatkozik.
- 117 Az Al Barakaat három jogalapot hoz fel: az első a vitatott rendelet jogalapjának hiányára, a második az EK 249. cikk megsértésére, a harmadik pedig egyes alapvető jogai megsértésére vonatkozik.
- 118 Csatlakozó fellebbezése keretében az Egyesült Királyság egyetlen, az Elsőfokú Bíróság által akkor elkövetett téves jogalkalmazásra alapított jogalapot hoz fel, amikor a megtámadott ítéletekben arra következtetett, hogy volt hatásköre a szóban forgó biztonsági tanácsi határozatoknak a *ius cogens* szabályokkal való összeegyeztethetőségének megvizsgálására.

A fellebbezésekről

- 119 2007. november 13-i végzésében a Bíróság elnöke elrendelte Ahmed Ali Yusuf nevének a Bíróság nyilvántartásából való törlését, miután ez utóbbi visszavonta a C-415/05. P. sz. ügyben az Al Barakaattal együtt benyújtott fellebbezését.
- 120 A felek és a főtanácsnok e kérdésben történt meghallgatását követően a jelen ügyeket a közöttük lévő összefüggés miatt az ítélethozatal céljából a Bíróság eljárási szabályzata 43. cikkének megfelelően egyesíteni kell.

A vitatott rendelet jogalapjára vonatkozó jogalapokról

A felek érvei

- 121 Első jogalapjával Y. A. Kadi úgy érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott Kadi-ítélet 135. pontjában azt állapította meg, hogy a vitatott rendeletet az EK 60., az EK 301. és az EK 308. cikk együttes olvasata alapján meg lehetett alkotni.
- 122 E jogalap három részre oszlik.

- 123 A jogalap első részében Y. A. Kadi azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt állapította meg, hogy az EK 60. és EK 301. cikk a vitatott rendelet részleges jogalapjaként tekinthető. Az Elsőfokú Bíróság egyebekben nem magyarázta meg, hogy e rendelkezések, amelyek csak harmadik országokkal szemben alkalmazható intézkedéseket alapozhatnak meg, hogyan tekinthetők az EK 308. cikkel együtt az említett rendelet jogalapjának, ha az csak magánszemélyekkel és nem állami szervezetekkel szemben hozott intézkedéseket foglal magában.
- 124 A jogalap második részében Y. A. Kadi azt állítja, hogy ha az EK 60. és EK 301. cikket a vitatott rendelet részleges jogalapjaként kell is elfogadni, az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amennyiben helytelenül értelmezte az EK 301. cikket és az abban előírt „áthidaló” funkciót, mivel e cikk semmilyen esetben nem foglalja magában azon lehetőséget, hogy az EU-Szerződés valamely céljának megvalósítására irányuló intézkedéseket hozzanak.
- 125 A jogalap harmadik részében Y. A. Kadi azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, azáltal, hogy az EK 308. cikket úgy értelmezte, hogy e rendelkezés jogalként szolgálhat egy olyan szabályozáshoz, amelyhez a szükséges cselekvési hatáskörök nincsenek előírva a Szerződésben, és amely nem volt szükséges a Közösség valamelyik célkitűzésének megvalósításához. A megtámadott Kadi-ítélet 122–134. pontjában az Elsőfokú Bíróság tévesen hasonlította össze a két integrált, de különálló jogrendszer – amilyenek az Unió és a Közösség minősül – célkitűzéseit, és ezáltal megsértette az EK 308. cikk korlátait.
- 126 Az ilyen felfogás továbbá összeegyeztethetetlen az EK 5. cikkben előírt hatáskörmegosztási elvvel. E tekintetben az 1996. március 28-i 2/94. sz. vélemény (EBHT 1996., I-1759. o.) 28–35. pontjából következik, hogy valamely célkitűzésnek az EU-Szerződésben való említése nem orvosolhatja e célkitűzésnek az EK-Szerződés céljai felsorolásából való hiányát.

- 127 A Tanács és a Francia Köztársaság cáfolják Y. A. Kadi első jogalapjának első részét többek között arra hivatkozva, hogy az EK 60. és EK 301. cikknek a vitatott rendelet jogalapjában történő említését azon körülmény indokolja, hogy olyan korlátozó intézkedéseket írnak elő, amelyek hatályát az EK 308. cikk segítségével ki kellett terjeszteni a magánszemélyekre és nem állami szervezetekre, amelyek tehát nem tartoznak a fent említett két cikk alá.
- 128 Az Egyesült Királyság azt állítja, hogy az EK 308. cikket olyan mechanizmusként alkalmazták, amely lehetővé teszi az EK 60. és EK 301. cikkben előírt, fellépést biztosító hatáskör kiegészítését, ezek tehát nem képezik a vitatott rendelet részleges jogalapját. A Spanyol Királyság lényegében ugyanezzel érvel.
- 129 Az említett jogalap második részét illetően a Tanács azt állítja, hogy az EK 301. cikkben előírt áthidalás létjogosultsága éppen az, hogy hatáskört biztosítson számára az EU-Szerződés valamely céljának megvalósítására irányuló intézkedések meghozatalára.
- 130 A Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság és az Egyesült Királyság szerint az EK 308. cikk és nem az EK 60. és EK 301. cikk tette lehetővé a magánszemélyeket és nem állami szervezeteket érintő korlátozó intézkedések meghozatalát, így egészítve ki ez utóbbi két cikk alkalmazási körét.
- 131 Y. A. Kadi első jogalapja harmadik részét illetően a Tanács álláspontja az, hogy az EK 301. cikkben előírt áthidalás létjogosultsága a Közösségre ruházott azon hatáskörök kivételes esetben történő gyakorlása, hogy gazdasági és pénzügyi szankciókat rendeljen el a KKBP, következőképpen az Unió, nem pedig a Közösség valamely célkitűzésének megvalósítása érdekében.

132 Az Egyesült Királyság és a fellebbezési eljárásba beavatkozó tagállamok lényegében osztják ezt az álláspontot.

133 Az Egyesült Királyság azzal pontosítja álláspontját, hogy véleménye szerint a vitatott rendeletben előírt tevékenység nem az Unió, hanem a Közösség valamely célkitűzésének megvalósításához való hozzájárulásnak tekinthető, azaz azon bennefoglalt, pusztán instrumentális és az EK 60. és EK 301. cikk alapját képező cél megvalósításához való hozzájárulásnak, hogy kizárólag gazdasági kényszerítő intézkedések útján biztosítsa az Unióra az EU-Szerződés V. címében ráruházott hatáskör alapján elfogadott jogi aktusok végrehajtásának hatékony eszközeit.

134 E tagállam szerint, ha ezen instrumentális cél megvalósításához a gazdasági kényszerítés olyan formáira van szükség, amely túllépi a Tanácsnak az EK 60. és az EK 301. cikkben kifejezetten biztosított hatásköröket, e hatáskörök kiegészítéséhez az EK 308. cikket kell igénybe venni.

135 A Bizottság, miután kijelentette, hogy átgondolta álláspontját, először is előadja, hogy az EK 60. és EK 301. cikk – tekintettel azok szövegezésére és szövegösszefüggéseire – önmagukban megfelelő és elegendő jogalapot biztosítottak a vitatott rendelet megalkotására.

136 E tekintetben a Bizottság lényegében az alábbi érveket adja elő:

- az EK 301. cikk szövegezése kellően tág értelmű ahhoz, hogy lefedje a magánszemélyekkel szembeni gazdasági szankciókat, amennyiben azok harmadik országban vannak, vagy ahhoz más módon kötődnek. A „gazdasági kapcsolatok” kifejezés a tevékenységek széles körét magában foglalja. Bármely gazdasági szankció, még ha harmadik országgal szembeni is, mint például az embargó, közvetlenül az

adott magánszemélyeket érinti, és csak közvetve ezt az országot. Az EK 301. cikk szövege különösen a „korlátozás” kifejezés nem írja elő, hogy valamely részleges intézkedés az érintett ország egy adott szegmensét, például a kormányát érintse. Mivel e rendelkezés lehetővé teszi a Közösségnek, hogy teljes mértékben megszakítsa valamennyi országgal a gazdasági kapcsolatokat, e rendelkezésnek azt is lehetővé kell tennie, hogy korlátozott számú országban, korlátozott számú magánszeméllyel megszakítsa a gazdasági kapcsolatokat;

- az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 41. cikke és az EK 301. cikk közötti terminológiai egybeesés ez utóbbi rendelkezés megalkotóinak azon egyértelmű szándékát mutatja, hogy a Biztonsági Tanács közösségi fellépést igénylő bármely intézkedésének a Közösség általi végrehajtásához alapot teremtsenek;

- az EK 301. cikk eljárási szempontból áthidalást hoz létre a Közösség és az Unió között, de nem célja sem szélesíteni, sem szűkíteni a közösségi hatáskört. Következésképpen ezt a rendelkezést olyan tágan kell értelmezni, mint a vonatkozó közösségi hatásköröket.

¹³⁷ A Bizottság szerint a szóban forgó intézkedések – tekintettel a gazdasági erőforrások mozgását megtiltó intézkedéseknek a kereskedelemre gyakorolt hatására – a közös kereskedelempolitika körébe tartoznak, sőt ezek az intézkedések a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseknek minősülnek, mivel megtiltják a gazdasági erőforrások harmadik országokban lévő magánszemélyeknek való átruházását.

¹³⁸ A Bizottság véleménye szerint továbbá az EK 56. cikk (1) és (2) bekezdéséből következően a Közösség és a harmadik országok közötti tőkemozgások és fizetési műveletek közösségi hatáskörbe tartoznak, mivel e területen a tagállamok csak az EK 60. cikk

(2) bekezdése keretében rendelhetnek el szankciós intézkedéseket, az EK 58. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján nem.

139 A Bizottság következképpen úgy véli, hogy a vitatott rendelet megalkotásához nem lehetett az EK 308. cikket igénybe venni, mivel az EK 60. és EK 301. cikkben szerepel a cselekvési hatáskör. Ez utóbbi cikkek képezik az e rendelet elsődleges vagy túlnyomórészt meghatározó összetevőjének alapját, amelyhez képest pusztán másodlagosak az olyan más összetevők, mint például azon személyek pénzköveteléseinek befagyasztása, akik egyidejűleg állampolgárai az Unió tagállamainak és összeköttetésben állnak külföldi terroristacsoporttal; a Bizottság e tekintetben különösen a C-94/03. sz., Bizottság kontra Tanács ügyben 2006. január 10-én hozott ítéletre (EBHT 2006., I-1. o., 35. pont) utal.

140 A Bizottság másodlagosan előadja, hogy az EK 308. cikk igénybevétele előtt meg kell vizsgálni az EK-Szerződés közös kereskedelempolitikára, valamint a tőke és a fizetési műveletek szabad mozgására vonatkozó cikkeinek alkalmazhatóságát.

141 A Bizottság harmadlagosan azt állítja, hogy ha az EK 308. cikket kellene a vitatott rendelet jogalapjának tekinteni, az csak kizárólagos jogalap lehetne, mivel e rendelkezés igénybevétele az azon a megfontoláson kell alapulnia, hogy a Közösség fellépésére van szükség valamelyik célkitűzésének, nem pedig az EU-Szerződés, a jelen esetben a KKBP céljainak megvalósításához, amint azt az Elsőfokú Bíróság megállapította.

142 A jelen esetben az EK 3. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett közös kereskedelempolitikában megnyilvánuló, valamint az EK-Szerződés vonatkozó rendelkezéseivel – azaz a harmadik országokkal fennálló kapcsolatokban a tőke szabad mozgására vonatkozó EK 56. cikk rendelkezéseivel – együttesen olvasott EK 3. cikk (1) bekezdésének c) pontjában hallgatólagosan bennefoglalt, a tőke szabad mozgására vonatkozó közösségi célkitűzésről van szó. A szóban forgó intézkedések, mivel

attól függetlenül hatást gyakorolnak a kereskedelemre, hogy a külpolitika céljainak megvalósítása keretében fogadták el azokat, az említett közösségi célkitűzések körébe tartoznak.

143 Y. A. Kadi, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság és az Egyesült Királyság cáfolják a Bizottság álláspontját, elsődlegesen az alábbiakra hivatkozva:

- az EK 60. és EK 301. cikk olyan kiterjesztő értelmezéséről van szó, amely figyelmen kívül hagyja a szóban forgó, ún. okos szankciók teljesen eltérő és új jellegét, amennyiben ezek már semmilyen kapcsolatot nem mutatnak harmadik országgal; ez az értelmezés kockázatos, mivel ezek a cikkek olyan időszakban keletkeztek, amikor a szankciókat ilyen kapcsolat jellemezte;
- a szóban forgó okos szankcióktól eltérően a teljes embargó elsősorban valamely harmadik ország vezetői ellen irányul, akikre az ilyen intézkedés nyomást kíván gyakorolni, és pusztán közvetve irányul az érintett ország gazdasági szereplői ellen, így nem állítható, hogy bármely szankció, beleértve az embargót is, elsősorban magánszemélyek ellen irányulna;
- az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 41. cikkétől eltérően az EK 301. cikk kifejezetten az „egy vagy több harmadik országgal” fennálló gazdasági kapcsolatok felfüggesztésére vonatkozik, így e két rendelkezés szövegezésének hasonlóságára egyetlen érvet sem lehet alapítani;
- az EK 301. cikk nem egy egyszerű eljárásjogi rendelkezés. Ez a rendelkezés jogalapot, valamint külön eljárást hoz létre, és egyértelműen anyagi jogi hatáskört ruház a Közösségre;

- a vitatott rendelettel bevezetett intézkedések nem a Közösség és harmadik országok közötti kereskedelmi kapcsolatokat érintik, így azokat nem lehet a közös kereskedelempolitika céljai körébe tartozónak tekinteni;

- az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg, hogy ezek az intézkedések nem járulnak hozzá a szabad tőkemozgás korlátozásának megelőzéséhez, és hogy az EK 60. cikk (2) bekezdése nem alapozhat meg egyénekkal vagy szervezetekkel szembeni korlátozó intézkedéseket. Mivel ez a rendelkezés csak harmadik országokkal szembeni intézkedésekre vonatkozik, a szóban forgó intézkedéseket csak az EK 58. cikk (1) bekezdésének b) pontja alapján lehetett volna meghozni.

¹⁴⁴ Y. A. Kadi, a Spanyol Királyság és a Francia Köztársaság a Bizottság másodlagos álláspontját is cáfolta.

¹⁴⁵ Az EK 133. cikk vagy az EK 57. cikk (2) bekezdésének alkalmazása nem lehetséges, mivel a vitatott rendeletben előírt intézkedések nem a harmadik országokkal fennálló kereskedelmi kapcsolatokra vonatkoznak, és nem tartoznak az EK 57. cikk (2) bekezdésében előírt tőkemozgások kategóriájába sem.

¹⁴⁶ Ezenkívül nem lehet azt állítani, hogy a vitatott rendelet a Közösség EK 308. cikk szerinti valamely célkitűzésének megvalósítását célozza. A tőke szabad mozgásának célkitűzése ugyanis kizárt, mivel az e rendeletben előírt pénzkészlet-befagyasztást elrendelő intézkedés alkalmazása nem eredményezne a tagállamok gyakorlata közötti eltérésre vonatkozó tényleges és komoly kockázatot. A közös kereskedelempolitika célkitűzése sem releváns, hiszen harmadik ország kormányával kapcsolatban nem álló valamely személy pénzköveteléseinek befagyasztása nem érinti az ilyen országgal fennálló kereskedelmet, tehát nem irányul kereskedelempolitikai célkitűzés megvalósítására.

- 147 A Bizottság arra az esetre, ha az általa elsődlegesen képviselt álláspontot a Bíróság elfogadja, azt kéri, hogy a Bíróság jogbiztonsági okokból és az Egyesült Nemzetek keretében vállalt kötelezettségek megfelelő végrehajtása érdekében az EK 231. cikk értelmében tekintse továbbra is fennmaradónak a teljes vitatott rendelet joghatásait.
- 148 A Spanyol Királyság és a Francia Köztársaság is ilyen kérelmet terjeszt elő erre az esetre.
- 149 Y. A. Kadi ugyanakkor nem ért egyet e kérelmekkel, és azzal érvel, hogy a vitatott rendelet súlyosan megsérti az alapvető jogokat. Mindenesetre kivételt kellene előírni az olyan személyek tekintetében, mint a fellebbező, aki már benyújtott keresetet e rendelet ellen.
- 150 Az Al Barakaat első jogalapjával azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy először is a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 158–170. pontjában azt állapította meg, hogy a vitatott rendeletet meg lehetett alkotni az EK 60., az EK 301. és az EK 308. cikk együttes olvasata alapján.
- 151 Az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor az említett ítélet 160. és 164. pontjában azt állapította meg, hogy az EK 60. és az EK 301. cikk nem kizárólag a Közösség fellépésének megvalósítására vonatkozik, hanem érintheti az EU 2. cikkben kifejezetten az Unió részére előírt cél – tudniillik a KKBP – megvalósítását is.
- 152 Az Al Barakaat másodsorban azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy ugyanezen ítélet 112., 113., 115. és 116. pontjában azt állapította meg, hogy az egyénnel szemben az egy vagy több harmadik országgal fenntartott gazdasági kapcsolatok

befolyásolása céljából elrendelt szankciók az EK 60. és az EK 301. cikk rendelkezései alá tartoznak, és ezt az értelmezést mind hatékonysági megfontolások, mind pedig emberiességi törekvések igazolják.

- 153 A Tanács válaszában előadja, hogy az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 161. pontjában, miszerint – az EK 60. és az EK 301. cikkben foglalt áthidalás miatt – az e rendelkezések alapján azt követően elrendelt szankciók, hogy a Tanács a KKBP alapján a Közösség és egy vagy több harmadik ország között fennálló gazdasági kapcsolatok felfüggesztésére vagy korlátozására irányuló közös álláspontot, illetve együttes fellépést fogadott el, az Unió e jogi aktusai által követett KKBP-célkitűzés megvalósítását célozzák.
- 154 A Tanács véleménye szerint továbbá az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg, hogy indokolt az EK 308. cikknek a vitatott rendelet kiegészítő jogalapjaként való igénybevétele, mivel e cikk kizárólag arra szolgál, hogy lehetővé váljon az EK 60. és az EK 301. cikkben már előírt, a valamely meghatározott harmadik országgal semmilyen elégséges kapcsolatot fel nem mutató egyénnel és szervezetekkel szembeni gazdasági és pénzügyi szankciók kiterjesztése.
- 155 A Tanács végezetül előadja, hogy a fellebbezőnek az e rendeletben előírt szankciók ténylegességére és arányosságára vonatkozó megállapításai az említett rendelet jogalapjának megfelelése tekintetében irrelevánsak.
- 156 Az Egyesült Királyság e második kifogást illetően szintén úgy véli, hogy az irreleváns az Al Barakaat által benyújtott fellebbezés keretében, mivel a megtámadott ítélet rendelkező részének 1. pontjában az Elsőfokú Bíróság azt állapította meg, hogy a 467/2001 rendelet jogszerűségéről már nem szükséges határozni.

157 A Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, az Egyesült Királyság és a Bizottság által egyebekben felhozott érvek lényegében megegyeznek az e felek által Y. A. Kadi fellebbezésével kapcsolatban felhozottakkal.

A Bíróság álláspontja

158 Először az Al Barakaat által a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 112., 113., 115. és 116. pontjával kapcsolatban felhozott kifogásokat illetően meg kell állapítani, hogy e pontok a 467/2001 rendelet jogalapjára vonatkoznak.

159 Márpedig e rendeletet a vitatott rendelet hatályon kívül helyezte, és annak helyébe lépett. Ezenkívül, amint azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 77. pontjában megjegyezte, anélkül hogy annak az Al Barakaat fellebbezésében ellentmondott volna, az Elsőfokú Bíróság előtti keresetének – a vitatott rendeletre vonatkozó kérelmek és jogalapok kiigazítása után – egyedüli tárgya ez utóbbi rendelet őt érintő részének megsemmisítése iránti kérelem.

160 E körülmények között az említett kifogások semmi esetre sem eredményezhetik az említett ítélet hatályon kívül helyezését, azokat tehát hatástalanoknak kell tekinteni.

161 Mindenesetre a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet e kifogásokkal érintett és az Elsőfokú Bíróság által a vitatott rendelet jogalapjára vonatkozó érvelése kiinduló feltételezésének tekintett megállapításai az említett ítélet azt követő pontjaiban, valamint a megtámadott Kadi-ítéletben is átvételre kerültek, és az e pontok elleni jogalapok értékelése keretében képezik majd vizsgálat tárgyát.

- 162 Következésképpen e kifogásokat, amennyiben azok a 467/2001 rendelet jogalapjára vonatkoznak, nem kell vizsgálni.
- 163 Másodszor, határozni kell a Bizottság azon elsődleges álláspontjának megalapozottságáról, amely szerint az EK 60. és EK 301. cikk – tekintettel azok szövegezésére és szövegösszefüggéseire – önmagukban megfelelő és elegendő jogalapot biztosítanak a vitatott rendeletnek.
- 164 Ezen álláspont a megtámadott Kadi-ítélet 92–97. pontja, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 128–133. pontja ellen irányul, amelyben az Elsőfokú Bíróság ezzel ellentétes értelemben foglalt állást.
- 165 Az említett álláspontot el kell utasítani.
- 166 Az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg, hogy az EK 60. és EK 301. cikk szövegezésére és különösen az ott szereplő „az érintett harmadik országokkal szemben” és az „egy vagy több harmadik országgal fennálló” kifejezésekre tekintettel e rendelkezések harmadik országokkal szembeni intézkedések meghozatalát írják elő, és a harmadik országok kifejezés magában foglalhatja az ilyen ország vezetőit, valamint a hozzájuk kötődő, illetőleg általuk közvetlenül vagy közvetetten irányított személyeket vagy szervezeteket is.
- 167 Márpedig az 1390. (2002) számú határozatban előírt korlátozó intézkedések, amelyek végrehajtására a vitatott rendelet irányul, olyan intézkedések, amelyeket a valamely harmadik ország politikai rendszerével fennálló bármiféle kapcsolat hiánya jellemez. A Tálibán-rendszer összeomlása után ugyanis ezen intézkedések közvetlenül Oszáma bin Láden, az al-Kaida hálózat, valamint az összesített listán szereplő, hozzájuk kötődő személyek vagy szervezetek ellen irányulnak. Következésképpen nem tartoznak az EK 60. és EK 301. cikk hatálya alá.

- 168 A Bizottság által az EK 60. és EK 301. cikknek adott azon értelmezés elfogadása, amely szerint elegendő lenne, hogy a szóban forgó korlátozó intézkedések harmadik országban lévő vagy ahhoz más módon kötődő személyek vagy szervezetek ellen irányuljanak, túlságosan széles terjedelmet adna e rendelkezéseknek, és egyáltalán nem venné figyelembe azt a magából e cikkek szövegéből következő követelményt, hogy az említett rendelkezések alapján meghozott intézkedéseknek harmadik országok ellen kell irányulniuk.
- 169 Ezenkívül a vitatott rendelet lényegi célja és tárgya a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem, különösen a pénzügyi forrásainak megszüntetése a nemzetközi terrorizmushoz kapcsolódó tevékenységekben való részvétellel gyanúsított személyek vagy szervezetek pénzkészleteinek és gazdasági erőforrásainak befagyasztásával, nem pedig a Közösség és minden egyes azon harmadik ország közötti gazdasági kapcsolatok befolyásolása, ahol e személyek vagy szervezetek találhatóak, feltételezve egyébként, hogy tartózkodási helyük ismert.
- 170 Az 1390. (2002) számú határozatban előírt és a vitatott rendelettel végrehajtott korlátozó intézkedéseket ugyanis nem lehet olyan intézkedéseknek tekinteni, amelyek az e harmadik országokkal fennálló gazdasági kapcsolatok korlátozására irányulnak, legalábbis nem jobban, mint a Közösség azon tagállamaival fennálló gazdasági kapcsolatokat, ahol azok a személyek vagy szervezetek találhatóak, akiknek a neve az e rendelet I. mellékletébe átvett összesített listán szerepel.
- 171 A Bizottság álláspontját az EK 301. cikkben szereplő „korlátozás” kifejezés sem igazolja.
- 172 E kifejezés ugyanis az e rendelkezés keretében elvileg meghozható intézkedések tárgyi vagy személyi hatályának esetleges korlátozására utal. Nincs ugyanakkor hatással ezen intézkedések potenciális címzettjei tekintetében megkövetelt jellemzőre, nem igazolhatja tehát alkalmazásának olyan címzettekre való kiterjesztését, akik semmilyen kapcsolatban nem állnak harmadik ország politikai rendszerével, és akik emiatt nem tartoznak az említett rendelkezés hatálya alá.

- 173 Ugyancsak nem állja meg a helyét a Bizottságnak az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 41. cikke és az EK 301. cikk közötti terminológiai egybeesésre vonatkozó érve, amely egybeesésből azt a következtetést vonja le, hogy ez utóbbi rendelkezés a Biztonsági Tanács közösségi fellépést igénylő bármely intézkedésének a Közösség általi végrehajtásához alapot teremt.
- 174 Az EK 301. cikk ugyanis kifejezetten az „egy vagy több harmadik országgal fennálló” gazdasági kapcsolatok felfüggesztéséről szól, míg az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 41. cikkében ilyen kifejezés nem szerepel.
- 175 Ráadásul az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 41. cikkének hatálya más szempontból sem egyezik meg az EK 301. cikk hatályával, mivel az előbbi rendelkezés egy sor, az utóbbi által érintettől eltérő intézkedés meghozatalát is lehetővé teszi, beleértve a harmadik országokkal fennálló gazdasági kapcsolatok felfüggesztésére vagy korlátozására irányuló intézkedésektől jellegükénél fogva eltérő olyan intézkedéseket is, mint a diplomáciai kapcsolatok megszakítása.
- 176 A Bizottság azon érvét, miszerint az EK 301. cikk eljárási szempontból áthidalást hoz létre a Közösség és az Unió között, következésképpen ezt a rendelkezést olyan tágan kell értelmezni, mint a vonatkozó közösségi hatásköröket, köztük a közös kereskedelempolitikára és a tőke szabad mozgására vonatkozó hatásköröket, szintén el kell utasítani.
- 177 Az EK 301. cikk ezen értelmezése ugyanis korlátozza e rendelkezés alkalmazási körét, következésképpen hatékony érvényesülését, mivel e rendelkezés célja – szövegére tekintettel – a harmadik országokkal fennálló, potenciálisan igen eltérő gazdasági kapcsolatokat érintő intézkedések meghozatala, amelyeket *a priori* nem lehet olyan más közösségi anyagi jogi hatáskörökbe tartozó területekre korlátozni, mint a közös kereskedelempolitika és a tőke szabad mozgása.

- 178 Az említett értelmezést az EK 301. cikk szövege sem támasztja alá, amely olyan anyagi jogi hatáskört ruház a Közösségre, amelynek a terjedelme főszabály szerint önálló a többi közösségi hatásköréhez képest.
- 179 Harmadszor, meg kell vizsgálni a Bizottság másodlagosan előterjesztett álláspontját, miszerint, ha a vitatott rendeletet nem lehetett elfogadni kizárólag az EK 60. és EK 301. cikk alapján, az EK 308. cikk igénybevétele nem indokolt, mivel ez utóbbi rendelkezés csak akkor alkalmazható, ha az EK-Szerződés egyetlen más rendelkezése sem biztosítja a szükséges hatáskört az érintett jogi aktus elfogadására. Márpedig az említett rendelettel előírt korlátozó intézkedések a Közösség cselekvési hatáskörébe tartoznak, különösen a közös kereskedelempolitikára, a tőkemozgásra és a fizetési műveletekre vonatkozó hatáskörébe.
- 180 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 100. pontjában és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 136. pontjában megállapította, hogy az EK-Szerződés egyetlen rendelkezése sem irányozza elő a vitatott rendeletben szereplő intézkedésekhez hasonló, a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelmet, közelebbről a nemzetközi terrorizmus pénzeléséhez való hozzájárulással gyanúsított személyekkel és szervezetekkel szembeni gazdasági és pénzügyi szankciók (mint például a pénzkészletek befagyasztása) elrendelését célzó intézkedések elfogadását a valamely harmadik ország politikai rendszerével fenntartott bármiféle kapcsolat megállapítása nélkül, így az EK 308. cikk alkalmazásának első feltétele jelen esetben teljesül.
- 181 Ezt a megállapítást helyben kell hagyni.
- 182 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint ugyanis egy közösségi jogi aktus jogalapja megválasztásának olyan objektív elemeken kell alapulnia, amelyek alkalmasak a bírósági felülvizsgálatra, ilyen elemnek számít többek között a jogi aktus célja és tartalma (lásd különösen a C-440/05. sz., Bizottság kontra Tanács ügyben 2007. október 23-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-9097. o.] 61. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

183 Márpedig egyrészt valamely közösségi jogi aktus akkor tartozik az EK 133. cikkben foglalt közös kereskedelempolitikára vonatkozó hatáskörbe, ha kifejezetten a nemzetközi kereskedelmi forgalmat érinti, amennyiben rendeltetése lényegében a kereskedelmi forgalom előmozdítása, megkönnyítése vagy szabályozása, valamint közvetlen és azonnali hatást gyakorol az érintett termékek kereskedelmére vagy kereskedelmi forgalmára (lásd különösen a C-347/03. sz., Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia és ERSÁ ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-3785. o.] 75. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

184 A vitatott rendeletnek a jelen ítélet 169. pontjában kifejtett lényegi célját és tárgyát illetően meg kell állapítani, hogy a vitatott rendelet célja a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem, és e tekintetben gazdasági és pénzügyi jellegű korlátozó intézkedések összességét (mint például a pénzkészletek és a gazdasági erőforrások befagyasztását) írja elő a nemzetközi terrorizmus pénzeléséhez való hozzájárulással gyanúsított személyekkel és szervezetekkel szemben.

185 E célra és e tárgyra tekintettel nem lehet azt állítani, hogy e rendelet kifejezetten a nemzetközi kereskedelmi forgalmat érinti, amennyiben rendeltetése lényegében a kereskedelmi forgalom előmozdítása, megkönnyítése vagy szabályozása.

186 Ezenkívül, noha az említett rendelet hatással lehet a nemzetközi kereskedelemre vagy kereskedelmi forgalomra, célja nyilvánvalóan nem az, hogy ilyen jellegű közvetlen és azonnali hatást váltson ki.

187 A vitatott rendeletet tehát nem lehetett a közös kereskedelempolitika területére vonatkozó közösségi hatáskörre alapítani.

188 Másrészt a Bizottság szerint a vitatott rendelet, amennyiben megtiltja a gazdasági erőforrások harmadik országokban lévő magánszemélyeknek való átruházását, az

EK-Szerződésnek a szabad tőkemozgásra és fizetési műveletekre vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá tartozik.

189 Ezt a megállapítást is el kell utasítani.

190 Mindenekelőtt az EK 57. cikk (2) bekezdését illetően meg kell állapítani, hogy a vitatott rendeletben előírt korlátozó intézkedések nem tartoznak az e rendelkezésben felsorolt intézkedések egyik kategóriájába sem.

191 Az EK 60. cikk (1) bekezdését illetően meg kell állapítani, hogy a vitatott rendeletet e rendelkezésre sem lehet alapítani, mivel alkalmazási körét az EK 301. cikk határozza meg.

192 Márpedig, amint az a jelen ítélet 167. pontjában megállapításra került, ez utóbbi rendelkezés nem a szóban forgóhoz hasonló korlátozó intézkedések meghozatalát célozza, amelyeket a valamely harmadik ország politikai rendszerével fennálló bármiféle kapcsolat hiánya jellemez.

193 Végezetül az EK 60. cikk (2) bekezdését illetően meg kell állapítani, hogy e rendelkezés e tekintetben nem tartalmaz közösségi hatáskört, mivel csupán arról rendelkezik, hogy a tagállamok bizonyos kivételes okokból egyoldalú intézkedéseket hozhatnak harmadik országgal szemben a tőkemozgásra és a fizetési műveletekre vonatkozóan, de a Tanács előírhatja a tagállamoknak az ilyen intézkedések módosítását vagy eltörlését.

- 194 Negyedszer, meg kell vizsgálni Y. A. Kadi által első jogalapja második és harmadik részének keretében a megtámadott Kadi-ítélet 122–135. pontja ellen és az Al Barakaat által a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 158–170. pontja ellen felhozott kifogásokat, valamint a Bizottság véleményét a megtámadott ítéletek ugyanezen pontjai tekintetében.
- 195 E pontokban az Elsőfokú Bíróság azt állapította meg, hogy a vitatott rendeletet meg lehetett volna alkotni az EK 60., az EK 301. és az EK 308. cikk együttes olvasata alapján, mivel az egyrészt a Közösségnek az EK 60. cikk és az EK 301. cikk alapján elrendelt gazdasági szankciókra vonatkozó tevékenységei, másrészt az EU-Szerződés külkapcsolatok területén megfogalmazott céljai között sajátosan létrehozott áthidalás miatt e célok – és a jelen esetben a KKBP vitatott rendeletben előírt célja, azaz a nemzetközi terrorizmus és annak pénzelése elleni küzdelem – elérése érdekében és az első két cikk szerinti különleges kontextusban indokolt az EK 308. cikk igénybevétele.
- 196 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a megtámadott ítéletekben ténylegesen téves jogalkalmazás történt.
- 197 Noha helytálló az Elsőfokú Bíróság azon megállapítása, hogy a Közösségnek az EK 60. cikk és az EK 301. cikk alapján elrendelt gazdasági intézkedésekre vonatkozó tevékenységei, valamint az EU-Szerződés külkapcsolatok területén – ideértve a KKBP-t is – megfogalmazott céljai között áthidalás jött létre, sem az EK-Szerződés rendelkezéseinek szövege, sem annak szerkezete nem támasztja alá azt az álláspontot, hogy ezen áthidalás az EK-Szerződés egyéb rendelkezéseire és különösen az EK 308. cikkekre is kiterjedne.
- 198 Kifejezetten az EK 308. cikket illetően, ha az Elsőfokú Bíróság álláspontja elfogadásra kerülne, e rendelkezés az EK 60. és EK 301. cikk sajátos kontextusában lehetővé tenné, olyan közösségi jogi aktusok elfogadását, amelyek nem a Közösség valamely

célkitűzésére, hanem az EU-Szerződés külkapcsolatok területén – köztük a KKBP – megfogalmazott céljaira vonatkoznak.

199 Meg kell azonban állapítani, hogy ez az elgondolás sérti az EK 308. cikk szövegét.

200 E rendelkezés igénybevételéhez szükséges ugyanis, hogy a tervezett fellépés egyrészt a „közös piac működés[éhez]” kapcsolódjon, másrészt a „Közösség valamely célkitűzése” megvalósítására irányuljon.

201 Márpedig ez utóbbi fogalom, tekintettel egyértelmű és pontos kifejezéseire, semmi esetre sem érthető úgy, mint amely a KKBP céljait is magában foglalja.

202 Az Unió és a Közösség integrált, de egymástól elkülönített jogrendszerekként való egymás melletti létezése, valamint a pillérek alkotmányos felépítménye, ahogyan azt a jelenleg hatályban lévő Szerződések szerzői akarták – amint arra az Elsőfokú Bíróság helyesen hivatkozott a megtámadott Kadi-ítélet 120. pontjában és a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 156. pontjában –, olyan intézményi jellegű megfontolások, amelyek az említett áthidalásnak az EK-Szerződés azon cikkeitől eltérő cikkeire való kiterjesztése ellen szólnak, amelyekkel az kifejezetten kapcsolatot hoz létre.

203 Mindemellett, mivel az EK 308. cikk az átruházott hatáskörök elvén alapuló intézményi rend szerves részét képezi, ennek alapján nem lehet a Közösség hatásköreit az említett Szerződés rendelkezéseinek összességéből eredő általános kereten túl kiterjeszteni, különös tekintettel a Közösség tevékenységét és feladatait meghatározó rendelkezésekre (a fent hivatkozott 2/94. sz. vélemény 30. pontja).

204 Az EU 3. cikk, amelyre az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 126–128. pontjában, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 162–164. pontjában utal és különösen e cikk második bekezdése nem szolgálhat alapul a Közösség hatásköreinek a Közösség célkitűzésein túlmutató kiterjesztésére.

205 E téves jogalkalmazásnak a megtámadott ítéletek érvényességére gyakorolt hatása későbbi vizsgálat tárgyát képezi, mégpedig azon egyéb kifogások értékelésének körében, amelyek ezen ítéletek arra vonatkozó megállapításai ellen irányulnak, hogy az EK 308. cikk képezheti-e a vitatott rendelet jogalapját együttes olvasatban az EK 60. és az EK 301. cikkel.

206 Ezen egyéb kifogásokat két csoportba lehet sorolni.

207 Az első csoport Y. A. Kadi első jogalapjának első részét tartalmazza, amelyben azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy az EK 308. cikk kiegészíthette a vitatott rendelet EK 60. és EK 301. cikk által alkotott jogalapját. Márpedig e két utolsó cikk nem képezheti még részleges jogalapját sem a vitatott rendeletnek, mivel az Elsőfokú Bíróság értelmezése szerint a valamely harmadik állam politikai rendszerével semmilyen kapcsolatban nem álló személyeket vagy szervezeteket, akik a vitatott rendelet egyedüli címzettjei, érintő intézkedések nem tartoznak az említett cikkek hatálya alá.

208 E véleményhez hasonlít a Bizottság álláspontja, miszerint ha azt kellene megállapítani, hogy az EK 308. cikk igénybevétele elfogadható, azt csak kizárólagos jogalaprak lehetne tekinteni, és nem együttes olvasatban az EK 60. és EK 301. cikkel.

- 209 A második csoport az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott Kadi-ítélet 116. és 121. pontjában, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 152. és 157. pontjában foglalt azon határozata elleni bizottsági kifogásokat tartalmazza, miszerint az EK 308. cikk alkalmazásában a vitatott rendelet célja, azaz az Elsőfokú Bíróság szerint a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem, közelebbről a terrorizmus pénzeléséhez való hozzájárulással gyanúsított személyekkel és szervezetekkel szembeni gazdasági és pénzügyi szankciók (mint például a pénzkészletek befagyasztása) elrendelése nem kapcsolható az EK-Szerződés által a Közösség számára kijelölt valamely célkitűzéshez.
- 210 A Bizottság e tekintetben előadja, hogy a vitatott rendeletben a gazdasági és pénzügyi szankciók területén előírt végrehajtó intézkedések jellegüknél fogva a Közösség célkitűzései, azaz egyrészt a közös kereskedelempolitika, másrészt a tőke szabad mozgása körébe tartoznak.
- 211 A kifogások fenti első csoportját illetően emlékeztetni kell arra, hogy az EK 308. cikk célja, hogy pótolja azon cselekvési hatásköröket, amelyekkel az EK-Szerződés egyedi rendelkezései a közösségi intézményeket kifejezett vagy implicit módon nem ruházzák fel, amennyiben e hatáskörök mégis szükségesek ahhoz, hogy a Közösség elláthassa feladatait az e Szerződésben meghatározott valamely célkitűzés megvalósítása érdekében (a fent hivatkozott 2/94. sz. vélemény 29. pontja).
- 212 Márpedig az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg, hogy az EK 308. cikk az EK 60. és EK 301. cikkel együtt képezheti a vitatott rendelet jogalapját.
- 213 Ez utóbbi ugyanis, amennyiben gazdasági és pénzügyi jellegű korlátozó intézkedéseket ír elő, nyilvánvalóan az EK 60. és EK 301. cikk *ratione materiae* hatálya alá tartozik.

- 214 E tekintetben tehát e cikkek felvétele a vitatott rendelet jogalapjai közé indokolt volt.
- 215 Egyébiránt e rendelkezések az EK 60. és EK 301. cikknek a Maastrichti Szerződéssel való beillesztését megelőzően az EK-Szerződés 113. cikkére (jelenleg, módosítást követően EK 133. cikk) alapított azon gyakorlat következményei közé tartoznak (lásd ebben az értelemben a C-70/94. sz. Werner-ügyben 1995. október 17-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-3189. o.] 8–10. pontját és a C-124/95. sz. Centro-Com-ügyben 1997. január 14-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-81. o.] 28. és 29. pontját), amelynek értelmében a Közösség feladata az Európai Politikai Együttműködés keretében elrendelt és harmadik országokkal szembeni gazdasági jellegű korlátozó intézkedések elrendelését tartalmazó fellépések végrehajtása.
- 216 Mivel az EK 60. és EK 301. cikk ugyanakkor nem ír elő kifejezett vagy bennefoglalt cselekvési hatásköröket ilyen intézkedéseknek a vitatott rendelettel érintetthez hasonló olyan címzettekkel szembeni elrendelésére, akik semmilyen kapcsolatban nem állnak harmadik ország politikai rendszerével, az említett rendelkezések személyi hatályának korlátozásából eredő e hatáskörhiányt lehetett pótolni azzal, hogy az e jogi aktust tárgyi hatálya szempontjából megalapozó első két cikken kívül igénybe veszik az említett rendelet jogalapjaként az EK 308. cikket is, feltéve azonban, hogy az EK 308. cikk alkalmazásának egyéb feltételei is teljesültek.
- 217 A fent említett első csoportba tartozó kifogásokat tehát mint megalapozatlanokat el kell utasítani.
- 218 Az EK 308. cikk alkalmazásának egyéb feltételeit illetően ezt követően meg kell vizsgálni a kifogások fent említett második csoportját.

- 219 A Bizottság azt állítja, hogy ha a 2002/402 közös álláspont, amelynek a végrehajtására a vitatott rendelet irányul, célja a KKBP körébe tartozó cél – a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelem – elérése, akkor e rendeletet úgy kell tekinteni, mint amely gazdasági és pénzügyi szankciók elrendelését célzó végrehajtó intézkedést tartalmaz.
- 220 Márpedig e cél a Közösségnek az EK 308. cikk szerinti valamely célkitűzése, különösen a közös kereskedelempolitikára és a tőke szabad mozgására vonatkozó célkitűzés körébe tartozik.
- 221 Az Egyesült Királyság úgy véli, hogy a vitatott rendelet pusztán instrumentális, sajátos célkitűzését, azaz a gazdasági kényszerítő intézkedések bevezetését, meg kell különböztetni az alapját képező, a KKBP körébe tartozó és a nemzetközi béke és biztonság fenntartására vonatkozó célkitűzéstől. Márpedig az említett célkitűzés hozzájárul az EK 60. és EK 301. cikk alapját képező, bennefoglalt közösségi célkitűzéshez, azaz a KKBP keretében elfogadott jogi aktusok végrehajtása hatékony eszközeinek kizárólag gazdasági kényszerítő intézkedések útján történő biztosításához.
- 222 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a vitatott rendelet célja a terrorista tevékenységek finanszírozásának megakadályozása végett annak azonnali megakadályozása, hogy az Oszáma bin Ládennel, az al-Kaida hálózattal és a Tálibánnal összeköttetésben álló személyek bármilyen pénzügyi és gazdasági erőforrással rendelkezzenek (C-117/06. sz., Möllendorf és Möllendorf-Niehuus ügyben 2007. október 11-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-8361. o.] 63. pontja).
- 223 Ellentétben azzal, amit az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Kadi-ítélet 116. pontjában, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 152. pontjában megállapított, e célkitűzés kapcsolható az EK-Szerződés által a Közösség számára kijelölt célkitűzésekhez. A megtámadott ítéletekben tehát e tekintetben is téves jogalkalmazás történt.

- 224 Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy amint az a jelen ítélet 203. pontjában megállapításra került, mivel az EK 308. cikk az átruházott hatáskörök elvén alapuló intézményi rend szerves részét képezi, így ennek alapján nem lehet a Közösség hatásköreit az EK-Szerződés rendelkezéseinek összességéből eredő általános kereten túl kiterjeszteni.
- 225 Márpedig a vitatott rendelet célkitűzése összekapcsolható a Közösségnek az EK 308. cikk szerinti valamely célkitűzésével, ily módon e rendelet megalkotása során nem hagyták figyelmen kívül a Közösségnek az EK-Szerződés rendelkezéseinek összessége alkotta általános keretből eredő hatásköreinek területét.
- 226 Az EK 60. és az EK 301. cikk ugyanis, amennyiben közösségi hatáskört ír elő gazdasági jellegű korlátozó intézkedések elrendelésére a KKBP keretében elrendelt fellépések végrehajtása érdekében, valamely bennefoglalt és alapul szolgáló célkitűzés – azaz ilyen intézkedések elfogadásának közösségi eszköz hatékony alkalmazásával történő lehetővé tétele – kifejeződése.
- 227 E célkitűzést lehet a Közösségnek az EK 308. cikk szerinti valamely célkitűzését képezőnek tekinteni.
- 228 Ezt az értelmezést megerősíti az EK 60. cikk (2) bekezdése. Ugyanis, noha e bekezdés első albekezdése szigorúan körülhatárolt hatáskört biztosít a tagállamoknak arra, hogy egyoldalú intézkedéseket hozzanak harmadik országgal szemben a tőkemozgásra és a fizetési műveletekre vonatkozóan, ezt a hatáskört ugyanezen albekezdés értelmében csak addig lehet gyakorolni, amíg e cikk (1) bekezdése alapján nem hoznak közösségi intézkedéseket.

229 A KKBP keretében elrendelt gazdasági jellegű korlátozó intézkedések közösségi jogszabály megalkotásával történő végrehajtása nem lép túl az EK-Szerződés rendelkezéseinek összességéből eredő általános kereten, mivel az ilyen intézkedések jelleműknél fogva kapcsolódnak a közös piac működéséhez, és e kapcsolat a jelen ítélet 200. pontjában foglaltaknak megfelelően az EK 308. cikk további alkalmazási feltétele.

230 Ha ugyanis minden egyes tagállam egyoldalúan hozna a vitatott rendelettel előírtakhoz hasonló, az érintett személyek és szervezetek valamennyi pénzkészletének és egyéb gazdasági erőforrásának főszabály szerint általános befagyasztásában megnyilvánuló, gazdasági és pénzügyi intézkedéseket, e nemzeti intézkedések számának növekedése befolyásolhatná a közös piac működését. Az ilyen intézkedések különösen a tagállamok közötti kereskedelmet érinthetnék, nevezetesen a tőkemozgást és a fizetési műveleteket, valamint a gazdasági szereplők letelepedéshez való jogának gyakorlását. Ezenkívül a verseny torzulását is eredményezhetik, mivel a tagállamok által egyoldalúan hozott intézkedések közötti esetleges különbségek előnyt biztosíthatnak egyes gazdasági szereplők versenyhelyezete tekintetében, illetve hátrányosan érinthetnék őket, anélkül hogy ezen előnyök vagy hátrányok gazdasági megfontolásokon alapulnának.

231 A Tanács által a vitatott rendelet (4) preambulumbekzdésében tett megállapítás, miszerint közösségi jogszabályokra van szükség „különösen a piaci verseny torzulásának elkerülése érdekében”, e tekintetben tehát relevánsnak bizonyul.

232 Itt kell határozni a jelen ítélet 196. és 223. pontjában megállapított téves jogalkalmazásnak a megtámadott ítéletek érvényességére kifejtett hatásáról.

233 Emlékeztetni kell, hogy az ítélezési gyakorlat alapján amennyiben az Elsőfokú Bíróság valamely ítéletének indokolása a közösségi jogot sérti, de ezen ítélet rendelkező része egyéb jogi indokok miatt megalapozottnak bizonyul, a fellebbezést el kell utasítani (lásd különösen a C-167/04. P. sz., JCB Service kontra Bizottság ügyben

2006. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-8935. o.] 186. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

234 Márpedig meg kell állapítani, hogy az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott Kadi-ítélet 135. pontjában, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 158. pontjában a vitatott rendelet jogalapjával kapcsolatban tett megállapítás, miszerint a Tanács az EK 60., az EK 301. és az EK 308. cikk együttes olvasata alapján rendelkezett hatáskörrel e rendelet megalkotására, más jogi indokok alapján megalapozottnak bizonyul.

235 Noha, amint az a jelen ítélet 196–204. pontjában megállapításra került, az EK 308. cikk felvétele a vitatott rendelet jogalapjai közé ugyanis nem igazolható azzal, hogy e jogi aktus a KKBP körébe tartozó célkitűzést követ, e rendelkezés mégis képezheti e rendelet alapját, mivel amint az a jelen ítélet 225–231. pontjából következik, jogszerű az a megállapítás, hogy az említett rendelet a Közösség valamely célkitűzésének megvalósítására irányul, és a közös piac működéséhez is kapcsolódik az EK 308. cikk értelmében. Egyébiránt az EK 308. cikk felvétele a vitatott rendelet jogalapjai közé lehetővé tette az Európai Parlamentnek, hogy részt vegyen a szóban forgó intézkedésekkel kapcsolatos döntéshozatali eljárásban, amely intézkedések kifejezetten magánszemélyeket érintenek, noha az EK 60. és EK 301. cikk keretében ezen intézmény semmilyen szerepet nem játszik.

236 A megtámadott ítéletek ellen felhozott azon jogalapokat, miszerint az Elsőfokú Bíróság ezekben úgy határozott, hogy az EK 60., az EK 301. és az EK 308. cikk a vitatott rendelet jogszerű jogalapját képezi, mint megalapozatlanokat, teljes egészében el kell utasítani.

Az EK 249. cikk megsértésére vonatkozó jogalapról

A felek érvei

- 237 Az Al Barakaat második jogalapjával azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 188. pontjában azt állapította meg, hogy a vitatott rendelet teljesíti az EK 249. cikk szerinti általános hatály követelményét, mivel általános és elvont módon az e rendelet mellékletében megjelölt egy vagy több személy pénzkészleteit gyakorlatilag birtokló összes személynek címezték.
- 238 Az Al Barakaat véleménye szerint „helytelen, ha azt a személyt, akinek pénzeszközeit befagyasztották, nem tekintik az érintett jogi aktus címzettjének, mivel a határozat végrehajtásának ésszerűen a forrásokkal rendelkezővel szemben elrendelt jogszerű intézkedésen kell alapulnia”.
- 239 Egyébiránt ellentmondásos egyrészt a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 112. pontjában tett kijelentés, hogy közvetlenül az egyéneket vagy szervezeteket sújtó korlátozó intézkedésekről van szó, másrészt pedig az az ugyanezen ítélet 188. pontjában tett megállapítás, miszerint ezen intézkedések nem ezen egyéneket vagy szervezeteket érintik, hanem más személyeknek címzett egyfajta végrehajtási rendelkezéseknek minősülnek.
- 240 A Spanyol Királyság, az Egyesült Királyság, a Tanács, valamint a Bizottság lényegében egyetértenek az Elsőfokú Bíróság elemzésével.

A Bíróság álláspontja

- 241 Az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 184–188. pontjában, miszerint az a körülmény, hogy a vitatott rendelettel előírt korlátozó intézkedések tárgyát képező személyek és szervezetek a rendelet I. mellékletében név szerint kerültek megjelölésre, így az őket az EK 230. cikk negyedik bekezdése szerint közvetlenül és személyükben érinti, nem jelenti azt, hogy e jogi aktusnak ne lenne az EK 249. cikk második bekezdése szerinti általános hatálya, és ne lehetne rendeletnek tekinteni.
- 242 Ugyanis – noha igaz, hogy a vitatott rendelet korlátozó intézkedéseket ír elő azon személyekkel és szervezetekkel szemben, akiknek a neve az I. mellékletet képező kimerítő felsorolást tartalmazó listán szerepel, amelyet egyébként rendszeresen módosítanak egyes nevek törlésével, illetve újak feltüntetésével az összesített listának való megfelelés érdekében – meg kell állapítani, hogy e rendelet címzettjei általános és elvont módon kerülnek meghatározásra.
- 243 A vitatott rendelet, az általa végrehajtott 1390. (2002) számú határozathoz hasonlóan, különösen tágran megfogalmazott tilalmat tartalmaz pénzkészleteknek és gazdasági erőforrásoknak az említett személyek vagy szervezetek rendelkezésére bocsátása vonatkozásában (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Möllendorf és Möllendorf-Niehuus ügyben hozott ítélet 50–55. pontját).
- 244 Márpedig, amint azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 186. és 188. pontjában helyesen megállapította, e tilalom a kérdéses pénzkészleteket vagy gazdasági erőforrásokat gyakorlatilag birtokló bármely személyre vonatkozik.
- 245 Így az említett tilalom alkalmazható a fent hivatkozott Möllendorf és Möllendorf-Niehuus ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügybelihez hasonló körülmények között, amely ügyben az a kérdés merült fel, hogy a vitatott rendelet tiltja-e az

adásvételi szerződés megkötését követően az ingatlan tulajdonjoga átruházásának az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzését, ha az egyik vevő e rendelet I. mellékletében szereplő listára felvett természetes személy.

- ²⁴⁶ A Bíróság az említett ítélet 60. pontjában megállapította, hogy az olyan ügylet, mint az említett bejegyzés, tiltott a vitatott rendelet 2. cikke (3) bekezdésének megfelelően, mivel az e listára felvett személy részére gazdasági erőforrásnak pénzeszközök, áruk vagy szolgáltatások beszerzése céljából való rendelkezésre bocsátását jelentené.
- ²⁴⁷ A fentiekre tekintettel az Al Barakaat által az EK 249. cikk megsértésére alapított jogalapot, mint megalapozatlant, szintén el kell utasítani.

Az egyes alapvető jogok megsértésére vonatkozó jogalapokról

A megtámadott ítéletek azon részére vonatkozó kifogásokról, amely a vitatott rendelet belső jogszerűsége tárgyában a közösségi bíróság felülvizsgálatának az alapvető jogokra tekintettel fennálló korlátairól szól

- ²⁴⁸ Y. A. Kadi második jogalapja első részében azt állítja, hogy a megtámadott Kadi-ítéletben, amennyiben az egyrészt az ENSZ és e szervezet tagjai közötti kapcsolatokra, másrészt a Biztonsági Tanács határozatainak alkalmazásának részletes szabályaira vonatkozik, téves jogalkalmazás történt az érintett nemzetközi jogi elvek értelmezése

tekintetében, ami további téves jogalkalmazást eredményezett a felperes egyes alapvető jogokra vonatkozó jogalapjainak értékelése során.

249 E rész öt kifogást tartalmaz.

250 Első kifogásával Y. A. Kadi azt állítja, hogy az említett ítélet 183. és 184. pontjában az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, mivel összetévesztette az államoknak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya alapján fennálló kötelezettségeinek az Alapokmány 103. cikkében megerősített elsőbbségének kérdését a Biztonsági Tanács határozatainak ezen Alapokmány 25. cikke szerinti kötelező erejének hasonló, de elkülönülő kérdésével.

251 Második kifogásával Y. A. Kadi azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy tévesen alkalmazta a jogot, amikor abból a feltételezésből indult ki a megtámadott Kadi-ítélet 217–225. pontjában, hogy a szerződéses kötelezettségekhez hasonlóan az Egyesült Nemzetek Alapokmányának VII. fejezete alapján elfogadott határozatokat automatikusan be kell illeszteni az ENSZ tagjainak jogába és hatáskörébe.

252 Harmadik kifogásával Y. A. Kadi azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott Kadi-ítélet 212–225., valamint 283. és 284. pontjában azt állapította meg, hogy nincs olyan hatásköre, amely lehetővé tenné számára az Egyesült Nemzetek Alapokmányának VII. fejezete alapján elfogadott biztonsági tanácsi határozatok jogszerűségének felülvizsgálatát.

253 Negyedik jogalapjával Y. A. Kadi azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróságnak az említett ítélet 225–232. pontjában ismertetett, a *ius cogensre* vonatkozó okfejtése meglehetősen összefüggéstelen, amennyiben – annak elfogadása esetén – azt az elvet, miszerint a Biztonsági Tanács határozatai nem képezhetik bírósági felülvizsgálat

tárgyát, és e tekintetben joghatóság alóli mentességet élveznek, általános jelleggel kellene alkalmazni, anélkül hogy a *ius cogens* körébe tartozó kérdések ezen elv alól kivételt képeznének.

254 Ötödik kifogásával Y. A. Kadi előadja, hogy az a körülmény, miszerint a Biztonsági Tanács nem állított fel olyan független nemzetközi bírói fórumot, amelynek feladata lenne a Szankcióbizottság egyedi határozatai ellen irányuló keresetek jogi és ténybeli elbírálása, nem jelenti azt, hogy a tagállamoknak semmilyen jogszerű hatáskörük nincs ésszerű intézkedések elfogadásával a szankciók elrendelésének és az általuk érintett személyek meghatározásának alapját képező ténymegállapítások javítására, és azt sem, hogy ne teremthetnének a kötelezettségeik végrehajtása során rendelkezésükre álló mozgástér alapján megfelelő jogorvoslati lehetőséget.

255 Y. A. Kadi válaszában, a fent hivatkozott Bosphorus-ügyben hozott ítéletre hivatkozva többek között azzal érvel, miszerint a közösségi jog megköveteli, hogy valamennyi közösségi jogi intézkedés a Bíróság által gyakorolt bírósági felülvizsgálat tárgyát képezze, amely az alapvető jogok tiszteletben tartására is kiterjed, még ha a szóban forgó intézkedés alapja olyan nemzetközi jogi aktus is, mint a Biztonsági Tanács határozata.

256 Mindaddig, amíg az Egyesült Nemzetek joga nem biztosít megfelelő védelmet azoknak, akik azt állítják, hogy alapvető jogaik sérültek, biztosítani kell a Közösség által a Biztonsági Tanács határozatainak végrehajtására elfogadott jogi aktusok felülvizsgálatát. Márpedig Y. A. Kadi szerint a Szankcióbizottság előtti, a diplomáciai védelmen alapuló felülvizsgálati eljárás nem biztosítja az emberi jogoknak az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) által biztosítottal egyenrangú védelmét, amint azt az Emberi Jogok Európai Bírósága a 2005. június 30-i Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi (Bosphorus Airways) kontra Írország ítéletben (*Ítéletek és Határozatok Tára* 2005-VI, 155. §) előírta.

- 257 Y. A. Kadi azt állítja, hogy ezen érvelést, amely másodlagos a nemzetközi jogra alapított érveihez képest, arra az esetre hozza fel, ha a Bíróság azt állapítaná meg, hogy összeütközés van a Biztonsági Tanács határozatainak pontos végrehajtására irányuló célkitűzések és a tisztességes eljárás vagy a bírói jogvédelem elve között.
- 258 Egyébiránt az említett kifogás nem új jogalap, hanem a fellebbezésben ismertetett azon kiinduló álláspont kifejtése, miszerint a Közösség akkor, amikor úgy határoz, hogy a Biztonsági Tanács határozatának végrehajtásához jogalkotási utat vesz igénybe, köteles az így bevezetni kívánt szabályozás jogszerűségének feltételeként gondoskodni arról, hogy az tiszteletben tartsa az emberi jogok területén fennálló legalapvetőbb szempontokat.
- 259 Harmadik jogalapjának első részével az Al Barakaat az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítéletben az Egyesült Nemzetek révén létrejött nemzetközi jogrend és a nemzeti vagy a közösségi jogrendszer közötti összefüggésre, valamint az Elsőfokú Bíróságra háruló jogszerűségi felülvizsgálat terjedelmére vonatkozóan tett előzetes észrevételeket kifogásolja.
- 260 A Biztonsági Tanácsnak a nemzetközi közjogban önmagában kötelező erejű határozata csak akkor válthat ki joghatást valamely állam jogalányaival szemben, ha azt a hatályos jog alapján végrehajtották.
- 261 Márpedig nincs annak megállapítását lehetővé tevő jogi alap, hogy különleges bánásmód vagy kivétel létezne a Biztonsági Tanács határozatainak végrehajtásával kapcsolatban abban az értelemben, hogy az ilyen végrehajtásra irányuló közösségi rendeletnek nem kell megfelelnie a rendeletek megalkotására vonatkozó közösségi szabályoknak.

- 262 Éppen ellenkezőleg, a Francia Köztársaság, a Holland Királyság, az Egyesült Királyság és a Tanács lényegében egyetért az Elsőfokú Bíróság által e tekintetben a megtámadott ítéletekben végzett elemzéssel, és csatlakozik ahhoz az ebből levont következtetéshez, miszerint a vitatott rendelet a belső jogszerűségét illetően, amennyiben a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatait hajtja végre, főszabály szerint mentesül a bírósági felülvizsgálat alól, az alapvető jogok tiszteletben tartásának kérdésében is, ennyiben tehát joghatóság alóli mentességet élvez.
- 263 E felek az Elsőfokú Bírósággal ellentétben ugyanakkor azt állítják, hogy a közösségi bíróság egyáltalán nem gyakorolhat felülvizsgálatot a Biztonsági Tanács határozatainak belső jogszerűsége tekintetében. Azt róják tehát fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy úgy határozott, a *ius cogensre* tekintettel van lehetőség ilyen felülvizsgálatra.
- 264 A megtámadott ítéletek, amennyiben kivételt ismernek el e tekintetben, ám nem határozzák meg – nevezetesen a Szerződés rendelkezései alapján – annak jogalapját, összefüggéstelenek, amennyiben azok az érvek, amelyek általános jelleggel kizárják, hogy a közösségi bíróság a biztonsági tanácsi határozatok felett bírósági felülvizsgálatot gyakorolhasson, szintén azt támasztják alá, hogy kizárólag a *ius cogensre* tekintettel nem lehet ilyen felülvizsgálatra vonatkozó hatáskört elismerni.
- 265 A Francia Köztársaság, a Holland Királyság, az Egyesült Királyság, valamint a Bizottság előadják, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot annak megállapításakor, hogy a szóban forgó alapvető jogok a jelen ügyekben a *ius cogens* körébe tartoznak.
- 266 Valamely normát csak akkor lehet *ius cogensnek* minősíteni, ha attól egyáltalán nem lehet eltérni. Márpedig a jelen ügyekben hivatkozott jogok – a tisztességes eljáráshoz való jog és a tulajdon tiszteletben tartásához való jog – korlátozások és kivételek tárgyát képezik.

- 267 Az Egyesült Királyság e tekintetben csatlakozó fellebbezést nyújt be, és azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéleteknek a *ius cogens* kérdésével foglalkozó részét, azaz a megtámadott Kadi-ítélet 226–231. pontját, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 277–281. pontját.
- 268 A Francia Köztársaság és a Holland Királyság az indokolás cseréjét indítványozzák a Bíróságnak, kérve Y. A. Kadi és az Al Barakaat *ius cogensre* vonatkozó jogalapjainak elutasítását, mivel a közösségi bíróságok egyáltalán nem rendelkeznek hatáskörrel a Biztonsági Tanács határozatainak felülvizsgálatára, még a *ius cogensre* tekintettel sem.
- 269 A Bizottság érvelése szerint két esetben igazolható a szóban forgóhoz hasonló biztonsági tanácsi határozatok végrehajtására vonatkozó kötelezettség nem teljesítése, amely határozatok szigorú szabályai nem biztosítanak a közösségi hatóságoknak semmiféle értelmezési lehetőséget azok végrehajtása során, nevezetesen egyrészt akkor, ha az érintett határozat ellentétes a *ius cogensszel*, másrészt, ha e határozat nem tartozik az Egyesült Nemzetek céljai és elvei körébe vagy azokkal ellentétes, tehát *ultra vires* kerülne elfogadásra.
- 270 Mivel ugyanis az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 24. cikke (2) bekezdésének megfelelően a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek céljaival és elveivel összhangban kell eljárnia, beleértve az ezen Alapokmány 1. cikkének (3) bekezdése értelmében az emberi jogok tiszteletben tartásának előmozdítását és támogatását, ha e szerv a fentieket – beleértve a szóban forgó magánszemélyek alapvető jogait is – megsértve fogad el jogi aktust, akkor ezt a jogi aktust *ultra vires* elfogadottnak, következképpen a Közösség számára nem kötelező erejűnek lehetne tekintetni.
- 271 A Bizottság ugyanakkor úgy véli, hogy az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a közösségi bíróság főszabály szerint nem vizsgálhatja felül a Biztonsági Tanács határozatának érvényességét az Egyesült Nemzetek Alapokmánya céljainak és elveinek fényében.

- 272 Arra az esetre, ha az ilyen felülvizsgálat gyakorlását mégis el kellene fogadni, a Bizottság azt állítja, hogy a Bíróság, mint az ENSZ-en kívüli nemzetközi szervezet igazságszolgáltatási szerve, önmaga csak akkor határozhat ebben a kérdésben, ha az emberi jogok sérelme különösen egyértelmű és nyilvánvaló, utalva e tekintetben a fent hivatkozott Racke-ügyben hozott ítéletre.
- 273 Márpedig jelen esetben nem ez a helyzet a Szankcióbizottság előtti felülvizsgálati eljárás megléte miatt, és azért, mert a Biztonsági Tanács minden bizonnyal mérlegelte a nemzetközi biztonság szóban forgó, feltétlenül érvényesítendő követelményeit és az érintett alapvető jogokat.
- 274 A fent hivatkozott Bosphorus-ügyben hozott ítéletből levonható következtetéseket illetően a Bizottság előadja, hogy az ezen ítélet alapjául szolgáló üggyel ellentétben a szóban forgó határozat jogszerűségének és esetleges semmisségének kérdése akkor merülhet fel a vitatott rendelet kapcsán, ha a Bíróságnak azt kellene megállapítania, hogy a Közösség nem hajthatja végre a Biztonsági Tanács kötelező erejű határozatát, ha az emberi jogok területén – különösen a meghallgatáshoz való jog kapcsán – e szerv által alkalmazott alapkövetelmények elégtelenek.
- 275 Másrészt az Egyesült Királyság úgy véli, hogy mivel Y. A. Kadi azon érvét, miszerint a közösségi intézmények által a Biztonsági Tanács határozatának végrehajtása érdekében megalkotott bármely szabályozás jogszerűsége a közösségi jog alapján – eredetétől függetlenül – továbbra is a Bíróság teljes körű felülvizsgálata alá tartozik, először a válaszában terjesztette elő, új jogalapnak minősül. Következésképpen ezt az érvelést a Bíróság eljárási szabályzata 42. cikke 2. §-ának és 118. cikkének megfelelően figyelmen kívül kell hagyni.
- 276 E tagállam másodlagosan előadja, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatok különleges, ezen Alapokmány 25., 48. és 103. cikke közötti összefüggésből eredő és az EK 297. cikkel elismert jogállása azt eredményezi,

hogy a tagállamnak a nemzetközi béke és biztonság fenntartása tekintetében fennálló kötelezettségeinek végrehajtása érdekében történő fellépése mentes a közösségi jogra alapított bármely jogorvoslati lehetőségtől. E kötelezettségek elsőbbsége egyértelműen kiterjed a közösségi jog alkotmányos jellegű elveire.

277 Ugyanez a tagállam azt állítja, hogy a fent hivatkozott Bosphorus-ügyben hozott ítéletben a Bíróság nem ismerte el hatáskörét a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatának végrehajtására irányuló rendelet érvényességének megítélésére, hanem az érintett rendelet annak eldöntése érdekében történő értelmezésére szorítkozott, hogy az abban előírt intézkedést konkrét esetben a tagállami hatóságoknak alkalmazniuk kellett-e. A Francia Köztársaság lényegében osztja az említett ítélet ezen értelmezését.

A Bíróság álláspontja

278 Előzetesen el kell utasítani az Egyesült Királyság által Y. A. Kadi válaszában előterjesztett érvelése tekintetében felhozott elfogadhatatlansági kifogást, amely érvelés szerint a közösségi intézmények által megalkotott bármely szabályozás, beleértve a Biztonsági Tanács határozatának végrehajtása érdekében megalkotottat is, jogszerűsége a közösségi jog alapján – eredetétől függetlenül – továbbra is a Bíróság teljes körű felülvizsgálata alá tartozik.

279 Amint azt Y. A. Kadi állítja, a jogalap kifejtését képező további, a korábban, legalább bennefoglalt módon a fellebbezésben megjelölt évről van ugyanis szó, amely szoros kapcsolatot mutat e jogalappal, amelynek értelmében a Közösség a Biztonsági Tanács határozatának végrehajtásakor köteles volt az így bevezetni kívánt szabályozás jogszerűségének feltételeként gondoskodni arról, hogy az tiszteletben tartsa az emberi jogok területén fennálló legalapvetőbb szempontokat (lásd ebben az értelemben különösen a C-430/00. P. sz., Dürbeck kontra Bizottság ügyben 2001. november 13-án hozott végzés [EBHT 2001., I-8547. o.] 17. pontját).

- 280 Meg kell vizsgálni azokat a kifogásokat, amelyekkel a fellebbezők azt róják fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy lényegében úgy határozott, hogy az Egyesült Nemzetek révén létrejött nemzetközi jogrend és a közösségi jogrendszer közötti összefüggést szabályozó elvekből következően a vitatott rendelet, mivel a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatának végrehajtására irányul, amely nem hagy e tekintetben semmilyen mozgásteret, belső jogszerűsége tekintetében nem képezheti bírósági felülvizsgálat tárgyát, kivéve ha a *ius cogens* körébe tartozó normákkal való összeegyeztethetőségéről van szó, és e tekintetben joghatóság alóli mentességet élvez.
- 281 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Közösség jogközösség, amennyiben sem a tagállamok, sem pedig az intézmények nem mentesek annak vizsgálata alól, hogy jogi aktusaik megfelelnek-e az alkotmányos alapchartának, azaz az EK-Szerződésnek, és amennyiben ez utóbbi teljes jogorvoslati és eljárási rendszert hozott létre, melynek célja, hogy a Bíróságra ruházza az intézmények jogi aktusai jogszerűségének felülvizsgálatát (a 294/83. sz., Les Verts kontra Parlament ügyben 1986. április 23-án hozott ítélet [EBHT 1986., 1339. o.] 23. pontja).
- 282 Arra is emlékeztetni kell, hogy egy nemzetközi megállapodás nem sértheti a Szerződések által meghatározott hatásköri rendet, valamint ebből következően a közösségi jogrendszer önállóságát, amelynek tiszteletben tartását az EK 220. cikk értelmében a Bíróság biztosítja, e kizárólagos hatáskört a Bíróság már a Közösség alapját képezőnek minősítette (lásd ebben az értelemben az 1991. december 14-i 1/91. sz. vélemény [EBHT 1991., I-6079. o.] 35. és 71. pontját, valamint a C-459/03. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2006. május 30-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-4635. o.] 123. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).
- 283 Ezenkívül az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az alapvető jogok azon általános jogelvek szerves részét képezik, amelyek tiszteletben tartását a Bíróság biztosítja. Ennek során a Bíróság a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból, valamint az emberi jogok védelmére vonatkozó azon nemzetközi szerződések nyújtotta iránymutatásokból merít, amelyek kidolgozásában a tagállamok együttműködtek, vagy amelyekhez csatlakoztak. Az EJEE e tekintetben különös jelentőséggel bír (lásd különösen a C-305/05. sz., Ordre des barreaux francophones et germanophone és társai ügyben 2007. június 26-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-5305. o.] 29. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 284 A Bíróság ítélkezési gyakorlatból az is következik, hogy az emberi jogok tiszteletben tartása a közösségi jogi aktusok jogszerűségének feltétele (a fent hivatkozott 2/94. sz. vélemény 34. pontja), és nem engedhetők meg olyan intézkedések a Közösségen belül, amelyek összeegyeztethetetlenek ezek tiszteletben tartásával (C-112/00. sz. Schmidberger-ügyben 2003. június 12-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-5659. o.] 73. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 285 A fentiek összességéből következik, hogy a nemzetközi megállapodásból eredő kötelezettségek nem sérthetik az EK-Szerződés alkotmányos elveit, köztük azt az elvet, hogy valamennyi közösségi jogi aktusnak tiszteletben kell tartania az alapvető jogokat, mivel e tiszteletben tartás jogszerűségük feltétele, amelyet a Bíróságnak kell felülvizsgálnia az e Szerződés által létrehozott teljes jogorvoslati rendszer keretében.
- 286 E tekintetben fontos kiemelni, hogy a jelen esetbelihez hasonló körülmények között a közösségi bíróság által biztosítandó jogszerűségi felülvizsgálat a szóban forgó nemzetközi megállapodás végrehajtására irányuló közösségi jogi aktusra vonatkozik, nem pedig magára a nemzetközi megállapodásra.
- 287 Konkrétabban egy olyan közösségi jogi aktust illetően, mint a vitatott rendelet, amely a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatának végrehajtására irányul, a közösségi bíróságnak tehát nem feladata az EK 220. cikk szerinti kizárólagos hatáskör keretében felülvizsgálni az e nemzetközi szerv által elfogadott ilyen határozat jogszerűségét, még akkor is, ha e felülvizsgálat e határozatnak a *ius cogensszel* való összeegyeztethetőségének vizsgálatára korlátozódna.
- 288 Egyébiránt a közösségi bíróság azon esetleges ítélete, amely megállapítja, hogy az ilyen határozat végrehajtására irányuló közösségi jogi aktus ellentétes a közösségi jogrendbe tartozó magasabb rendű normával, nem jelenti e határozatnak a nemzetközi jog szintjén meglévő elsőbbségének megkérdőjelezését.

- 289 A Bíróság már semmisített meg nemzetközi megállapodást jóváhagyó tanácsi határozatot, miután a szóban forgó megállapodásra tekintettel megvizsgálta annak belső jogszerűségét, és megállapította, hogy sérült a közösségi jog általános elve, nevezetesen a hátrányos megkülönböztetés tilalmának általános elve (a C-122/95. sz., Németország kontra Tanács ügyben 1998. március 10-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-973. o.]).
- 290 Meg kell továbbá vizsgálni, hogy – amint azt az Elsőfokú Bíróság megállapította – az Egyesült Nemzetek révén létrejött nemzetközi jogrend és a közösségi jogrendszer közötti összefüggést szabályozó elvek azt eredményezik-e, hogy a vitatott rendelet belső jogszerűségének az alapvető jogokra tekintettel történő bírósági felülvizsgálata főszabály szerint kizárt, annak ellenére, hogy a jelen ítélet 281–284. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatból következően az ilyen felülvizsgálat a Közösség alapját képező alkotmányos garanciának minősül.
- 291 E tekintetben először emlékeztetni kell arra, hogy a Közösség hatásköreit a nemzetközi jog tiszteletben tartásával kell gyakorolni (a fent hivatkozott Poulsen és Diva Navigation ügyben hozott ítélet 9. pontja, valamint a Racke-ügyben hozott ítélet 45. pontja), és ezen ítéletek közül az első ítélet ugyanezen pontjában a Bíróság továbbá pontosította, hogy az e hatáskörök alapján elfogadott jogi aktust a nemzetközi jog releváns szabályai alapján kell értelmezni és hatályát behatárolni.
- 292 A Bíróság azt is megállapította, hogy a Közösségnek az EK 177–EK 181. cikkben előírt, az együttműködés és fejlesztés területén meglévő hatásköreit az Egyesült Nemzetek és egyéb nemzetközi szervezetek keretein belül vállalt kötelezettségek betartása mellett kell gyakorolni (a C-91/05. sz., Bizottság kontra Tanács ügyben 2008. május 20-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-3651. o.] 65. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 293 Az Egyesült Nemzetek keretein belül vállalt kötelezettségek betartása feltétlenül szükséges a nemzetközi béke és biztonság fenntartása területén akkor, amikor a Közösség a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete

alapján elfogadott határozatait az EK 60. és EK 301. cikk alapján elfogadott közösségi jogi aktusok megalkotásával hajtja végre.

294 Ez utóbbi hatáskör gyakorlása során a Közösség ugyanis köteles különös jelentőséget tulajdonítani annak a ténynek, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 24. cikkének megfelelően amikor a Biztonsági Tanács az ezen Alapokmány VII. fejezete alapján fogad el határozatokat, arra a nemzetközi béke és biztonság világviszonylatban történő fenntartása érdekében e nemzetközi szervre ruházott fő felelősség keretében kerül sor, amely felelősség az említett VII. fejezet keretében magában foglalja annak meghatározását, hogy mi jelent fenyegetést a nemzetközi békére és biztonságra nézve, valamint, hogy melyek az azok megőrzéséhez vagy helyreállításához szükséges intézkedések.

295 Ezt követően meg kell állapítani, hogy az EK 60. és EK 301. cikk szerinti hatásköröket csak azt követően lehet gyakorolni, hogy a Közösség fellépését előíró közös álláspont vagy együttes fellépés az EU-Szerződésnek a KKBP-re vonatkozó rendelkezései alapján elfogadásra került.

296 Márpedig, ha az ilyen jogi aktus elfogadása miatt a Közösség az EK-Szerződés keretében köteles az ezen jogi aktusban előírt intézkedéseket megtenni, e kötelezettség – a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatainak végrehajtása esetében – azt jelenti, hogy ezen intézkedések kidolgozása során a Közösség megfelelően figyelembe veszi az érintett határozat szövegét és céljait, valamint az Egyesült Nemzetek Alapokmányából eredő, az ilyen végrehajtás tekintetében releváns kötelezettségeket.

297 Egyébiránt a Bíróság már megállapította, hogy a vitatott rendelet értelmezése céljából szintén figyelembe kell venni az 1390. (2002) számú határozat szövegét és célját, amelynek a végrehajtására a (4) preambulumbekzdése szerint e rendelet vonatkozik (a fent hivatkozott Möllendorf és Möllendorf-Niehuus ügyben hozott ítélet 54. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 298 Meg kell azonban említeni, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmánya a Biztonsági Tanácsnak az ezen Alapokmány VII. fejezete alapján elfogadott határozatainak végrehajtása tekintetében nem ír elő meghatározott formát, mivel e végrehajtásnak az e tekintetben az ENSZ egyes tagjai belső jogrendjében alkalmazandó részletes szabályoknak megfelelően kell megtörténnie. Az Egyesült Nemzetek Alapokmánya ugyanis főszabály szerint az ENSZ tagjaira bízta az ilyen határozatoknak a belső jogrendjükbe való átvételének lehetséges módozatai közötti választást.
- 299 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy az Egyesült Nemzetek révén létrejött nemzetközi jogrendet szabályozó elvekből nem következik az, hogy a vitatott rendelet belső jogszerűségének az alapvető jogokra tekintettel történő bírósági felülvizsgálata kizárt lenne amiatt, hogy e jogi aktus a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatának végrehajtására irányul.
- 300 A vitatott rendelethez hasonló közösségi jogi aktus ilyen joghatóság alóli mentességének – az Egyesült Nemzetek Alapokmányából eredő kötelezettségeknek, különösen a Biztonsági Tanácsnak az ezen Alapokmány VII. fejezete alapján elfogadott határozatainak végrehajtására irányuló kötelezettségeknek a nemzetközi jog szintjén meglévő elsőbbsége elvének szükségszerű következményeként – az EK-Szerződésben semmilyen alapja sincs.
- 301 Igaz, hogy a Bíróság már megállapította, hogy az EK-Szerződés 234. cikke (jelenleg, módosítást követően EK 307. cikk), amennyiben alkalmazásának feltételei teljesülnek, lehetővé tehet eltérést akár az elsődleges jogtól is, például az EK-Szerződés közös kereskedelempolitikára vonatkozó 113. cikkétől (jelenleg, módosítást követően EK 133. cikk) (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Centro-Com ügyben hozott ítélet 56–61. pontját).
- 302 Az is igaz, hogy az EK 297. cikk hallgatólagosan lehetővé teszi a közös piac működésének olyan intézkedések általi korlátozását, amelyeket valamely tagállam a nemzetközi béke és biztonság fenntartása érdekében vállalt nemzetközi kötelezettségek teljesítése érdekében hoz.

- 303 Ugyanakkor e rendelkezések nem értelmezhetők úgy, mint amelyek lehetővé teszik az eltérést az EU 6. cikk (1) bekezdésében az Unió alapjaként említett, a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása és a jogállamiság elveitől.
- 304 Az EK 307. cikk ugyanis semmilyen esetben sem teheti lehetővé a közösségi jogrend alapjait képező elvek, köztük az alapvető jogok védelme elvének a megkérdőjelezését, amely utóbbi magában foglalja a közösségi jogi aktusok jogszerűségének a közösségi bíróság általi, az ezen alapvető jogoknak való megfelelésük tekintetében történő felülvizsgálatát.
- 305 A vitatott rendelet joghatóság alóli mentessége az alapvető jogokkal való összeegyeztethetőségének ellenőrzése vonatkozásában, amelynek alapja az e jogi aktus által végrehajtott biztonsági tanácsi határozatok állítólagos elsőbbsége, nem alapítható arra a helyre sem, amit az Egyesült Nemzetek Alapokmányából eredő kötelezettségek a normák közösségi jogrenden belüli hierarchiájában elfoglalnak, ha e kötelezettségeket el kellene helyezni e hierarchiában.
- 306 Az EK 300. cikk (7) bekezdése szerint ugyanis az e cikkben megállapított feltételek mellett megkötött megállapodások kötelezőek a Közösség intézményeire és a tagállamokra.
- 307 Így e rendelkezés értelmében, ha az alkalmazható lenne az Egyesült Nemzetek Alapokmányára, ez utóbbit elsőbbség illetné meg a másodlagos közösségi jogi aktusokkal szemben (lásd ebben az értelemben a C-308/06. sz., Intertanko és társai ügyben 2008. június 3-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-4057. o.] 42. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

- 308 Mindazonáltal a közösségi jog szintjén meglévő ezen elsőbbség nem terjed ki az elsődleges jogra, és különösen nem az általános elvekre, amelyeknek az alapvető jogok a részét képezik.
- 309 Ezt az értelmezést erősíti az EK 300. cikk (6) bekezdése, amelynek értelmében nem léphet hatályba az a nemzetközi megállapodás, amelynek az EK-Szerződéssel való összeegyeztethetőségéről a Bíróság kedvezőtlen véleményt adott, kivéve ha azt előzőleg módosítják.
- 310 A Bíróság előtt azonban konkrétan a tárgyaláson felmerült az az érv, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságához hasonlóan, amely több új keletű határozatban hatáskörének hiányát állapította meg a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatainak végrehajtása keretében megalkotott egyes jogi aktusok megfelelőségének felülvizsgálata tekintetében, a közösségi bíróságoknak is tartózkodniuk kellene a vitatott rendelet jogszerűségének az alapvető jogokra tekintettel történő felülvizsgálatától, mivel ez a jogi aktus is ilyen határozatok végrehajtására irányul.
- 311 E tekintetben meg kell állapítani, hogy amint azt egyébként maga az Emberi Jogok Európai Bírósága is kimondta, alapvető különbség van az említett határozatokkal érintett azon jogi aktusok jellege, amelyek tekintetében e bíróság hatáskörének hiányát állapította meg az EJEE-nek való megfelelés felülvizsgálatának gyakorlása tekintetében, és azon egyéb jogi aktusok jellege között, amelyek vonatkozásában hatásköre vitathatatlan (lásd az EJEB, 2007. május 2-i Behrami és Behrami kontra Franciaország és Saramati kontra Franciaország, Németország és Norvégia határozatot, az *Ítéletek és Határozatok Tárában* még nem tették közzé, 151. §).
- 312 Noha az Emberi Jogok Európai Bírósága egyes ügyekben *ratione personae* hatáskörének hiányát állapította meg, ezek az ügyek közvetlenül az ENSZ-nek, mint a kollektív biztonság feltétlenül érvényesítendő célkitűzését megvalósító, egyetemes küldetésű szervezetnek betudható fellépéseket, különösen az ENSZ-nek az Egyesült

Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján létrehozott valamely segédszervének fellépéseit, illetve a Biztonsági Tanács által ugyanezen fejezet alapján érvényesen átruházott hatáskörök gyakorlásának keretébe tartozó fellépéseket, és nem az említett bíróság előtti alperes államoknak betudható fellépéseket érintette; e fellépésekre egyébként nem ezen államok területén került sor, és nem ezek hatóságai által hozott határozatokon alapultak.

313 Ugyanakkor a fent hivatkozott Behrami és Behrami kontra Franciaország és Saramati kontra Franciaország, Németország és Norvégia határozat 151. pontjában az Emberi Jogok Európai Bírósága jelezte, hogy a fent hivatkozott Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi kontra Írország ítélet alapjául szolgáló ügyben, amelynek tárgya olyan lefoglalás volt, amelyet az alperes állam hatóságai az állam területén, ezen állam egyik minisztere által meghozott határozatot követően hajtottak végre, elismerte nevezetesen *ratione personae* hatáskörét az alperes állam tekintetében, noha a szóban forgó intézkedést a Biztonsági Tanács határozata alapján megalkotott közösségi rendelet alapján hozták meg.

314 A jelen esetben meg kell állapítani, hogy a vitatott rendelet nem minősíthető közvetlenül az ENSZ-nek betudható jogi aktusnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján létrehozott valamely segédszervének fellépéseként vagy olyan fellépésként, amely a Biztonsági Tanács által ugyanezen fejezet alapján érvényesen átruházott hatáskörök gyakorlásának keretébe tartozik.

315 Továbbá a Bíróságnak a vitatott rendelet érvényességének elbírálására vonatkozó hatáskörének kérdése mindenesetre alapvetően eltérő keretben merül fel.

316 Amint az a jelen ítélet 281–284. pontjában már felidézésre került, a Bíróság által a közösségi jogi aktusok érvényességének az alapvető jogokra tekintettel történő felülvizsgálatát ugyanis az EK-Szerződésből, mint önálló jogrendszerből eredő

alkotmányos garancia jogközösségben való kifejeződésének kell tekinteni, amelyet nemzetközi megállapodás nem sérthet.

317 A Bíróság hatáskörének kérdése tulajdonképpen a Közösség belső és önálló jogrendjének keretében merül fel, amelynek a vitatott rendelet a részét képezi, és amelyben a Bíróság hatáskörrel rendelkezik a közösségi jogi aktusok érvényességének az alapvető jogokra tekintettel történő felülvizsgálatára.

318 Ezenkívül felmerült, hogy a közösségi intézményekre háruló, az Egyesült Nemzetek intézményeivel szemben tanúsítandó tiszteletre tekintettel a Bíróságnak le kellene mondania a vitatott rendelet jogszerűségének az alapvető jogokra tekintettel történő felülvizsgálatáról még akkor is, ha ilyen felülvizsgálatra van lehetőség, mivel az Egyesült Nemzetek által létrehozott szankciórendszer keretében, figyelemmel különösen a felülvizsgálati eljárásra, amelyen a közelmúltban a Biztonsági Tanács több határozata jelentős mértékben javított, az alapvető jogok kellően védettek.

319 A Bizottság szerint mindaddig, amíg az említett szankciórendszer keretében az érintett magánszemélyeknek vagy szervezeteknek elfogadható lehetőségük van a meghallgatásra az Egyesült Nemzetek jogrendszerének szerves részét képező közigazgatási ellenőrzési mechanizmusnak köszönhetően, a Bíróságnak semmilyen módon nem kellene fellépnie.

320 E tekintetben mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy – noha több biztonsági tanácsi határozat elfogadását követően ténylegesen módosult a korlátozó intézkedéseknek az Egyesült Nemzetek által létrehozott rendszere mind az összesített listára való felvétel, mind az arról való törlés tekintetében (lásd különösen a 2006. december 19-i 1730. [2006] számú határozatot és a 2006. december 22-i 1735. [2006] számú határozatot)– e módosítások a vitatott rendelet megalkotását követően keletkeztek, így főszabály szerint nem vehetők figyelembe a jelen fellebbezések keretében.

- 321 Mindenesetre az Egyesült Nemzetek e rendszerének keretében a Szankcióbizottság előtti felülvizsgálati eljárás megléte még a közelmúltban bekövetkezett módosításainak figyelembevétele esetén sem eredményezhet a Közösség belső jogrendjének keretében joghatóság alóli általános mentességet.
- 322 Az ilyen mentesség ugyanis, amely jelentős eltérésnek minősül az alapvető jogok EK-Szerződésben előírt bírói jogvédelmének rendszerétől, nem minősül igazoltnak, mivel ez a felülvizsgálati eljárás nyilvánvalóan nem biztosítja a bírói jogvédelem garanciáit.
- 323 E tekintetben – noha már van lehetőség arra, hogy bármely személy vagy szervezet közvetlenül forduljon a Szankcióbizottsághoz, az összesített listáról való törlés iránti kérelmét az ún. kapcsolattartó ponthoz benyújtva – meg kell állapítani, hogy az e bizottság előtti eljárás elsősorban diplomáciai és államközi jellegű marad, mivel az érintett személyeknek vagy szervezeteknek nincs tényleges lehetőségük jogaik védelmére, és az említett bizottság határozatait konszenzussal hozza, hiszen minden tagjának vétőjoga van.
- 324 E tekintetben a Szankcióbizottság legutóbb 2007. február 12-én módosított irányelveiből kiderül, hogy a fellebbező, mivel törlés iránti kérelmet nyújtott be, semmiképpen nem érvényesítheti maga a jogait a Szankcióbizottság előtti eljárás során, és ennek érdekében nem is képviselheti magát, mivel kizárólag a lakóhelye vagy az állampolgársága szerinti állam kormánya tehet esetlegesen e kérelemre vonatkozó észrevételeket.
- 325 Ezenkívül az említett irányelvek nem kötelezik a Szankcióbizottságot arra, hogy közölje az említett fellebbezővel az összesített listára való felvételét alátámasztó okokat és bizonyítékokat, sem arra, hogy akár csak korlátozott hozzáférést is biztosítson ezen adatokhoz. Végezetül a törlés iránti kérelem elutasítása során e bizottságot nem terheli indokolási kötelezettség.

- 326 A fentiekből következik, hogy a közösségi bíróságoknak az EK-Szerződés alapján biztosított hatáskörüknek megfelelően biztosítaniuk kell valamennyi közösségi jogi aktus jogszerűségének a közösségi jog általános elveinek szerves részét képező alapvető jogokra tekintettel történő, főszabály szerint teljes felülvizsgálatát, beleértve az olyan jogi aktusokat is, mint a vitatott rendelet, amelyek a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatainak végrehajtására irányulnak.
- 327 Következésképpen az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor a megtámadott Kadi-ítélet 212–231. pontjában, valamint a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 263–282. pontjában azt állapította meg, hogy az Egyesült Nemzetek révén létrejött nemzetközi jogrend és a közösségi jogrendszer közötti összefüggést szabályozó elvekből következően a vitatott rendelet, mivel a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatának végrehajtására irányul, amely nem hagy e tekintetben semmilyen mozgásteret, belső jogszerűsége tekintetében joghatóság alóli mentességet élvez, kivéve ha a *ius cogens* körébe tartozó normákkal való összeegyeztethetőségéről van szó.
- 328 A fellebbezők jogalapjai e tekintetben tehát megalapozottak, így a megtámadott ítéleteket ebből a szempontból hatályon kívül kell helyezni.
- 329 Következésképpen már nem szükséges megvizsgálni a megtámadott ítéletek azon részét érintő kifogásokat, amelyek a vitatott rendeletnek a nemzetközi jog *ius cogens* körébe tartozó szabályai tekintetében történő felülvizsgálatára vonatkoznak, sem az Egyesült Királyság által e tekintetben felhozott csatlakozó fellebbezést.
- 330 Ezenkívül mivel a megtámadott ítéleteknek a fellebbezők által hivatkozott meghatározott alapvető jogokra vonatkozó további részében az Elsőfokú Bíróság a vitatott rendelet jogszerűségének kizárólag ezen szabályokra tekintettel történő felülvizsgálatára szorítkozott, noha főszabály szerint teljes körű felülvizsgálatot kellett volna

végeznie a közösségi jog általános elvei körébe tartozó alapvető jogokra tekintettel, az említett ítéletek ezen további részét is hatályon kívül kell helyezni.

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárásról

331 A Bíróság alapokmánya 61. cikke első bekezdésének második mondata szerint a Bíróság az Elsőfokú Bíróság határozatának hatályon kívül helyezése esetén, ha a per állása megengedi, az ügyet maga is érdemben eldöntheti.

332 A jelen esetben a Bíróság úgy véli, hogy a fellebbezők által a vitatott rendelet megsemmisítése iránt benyújtott keresetek esetében a per állása megengedi, hogy érdemben döntsön azokról.

333 Először is meg kell vizsgálni azon kifogásokat, amelyekre Y. A. Kadi és Al Barakaat hivatkoznak a védelemhez való jog, különösen a meghallgatáshoz való jog és a hatékony bírósági felülvizsgálathoz való jog megsértése tekintetében, amit a vitatott rendelet által velük szemben előírt, a pénzeszközök befagyasztására vonatkozó intézkedések eredményeznek.

334 Ezzel kapcsolatban, tekintettel a fellebbezőknek a vitatott rendelet I. mellékletében szereplő korlátozó intézkedések által érintett személyek és szervezetek listájára történő felvételét övező konkrét körülményekre, meg kell állapítani, hogy nyilvánvalóan nem tartották tiszteletben a védelemhez való jogot, különösen a meghallgatáshoz való jogot, valamint ezek hatékony bírósági felülvizsgálathoz való jogot.

- 335 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis a hatékony bírói jogvédelem elve olyan általános közösségi jogi elv, amely a tagállamok közös alkotmányos hagyományain nyugszik, és amely elvet az EJEE 6. és 13. cikke állapított meg, és amely elv újra megerősítést nyert az Európai Unió Nizzában, 2000. december 7-én kihirdetett alapjogi chartájának (HL C 364., 1. o.) 47. cikkében (lásd a C-432/05. sz. Unibet-ügyben 2007. március 13-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-2271. o.] 37. pontját).
- 336 Továbbá, tekintettel a Bíróság egyéb területekre vonatkozó ítélkezési gyakorlatára (lásd többek között a 222/86. sz., Heylens és társai ügyben 1987. október 15-én hozott ítélet [EBHT 1987., 4097. o.] 15. pontját, valamint a C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P–C-208/02. P. és C-213/02. P. sz., Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. június 28-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-5425. o.] 462. és 463. pontját), a jelen esetben arra kell következtetni, hogy a bírósági felülvizsgálat hatékonyságának – amelynek vonatkoznia kell többek között azon indokok jogszerűségére, amelyekben a jelen esetben a valamely személy vagy szervezet nevének a vitatott rendelet I. mellékletét alkotó és e címzettekre korlátozó intézkedések összességének előírásával járó listára történő felvétele alapszik – azt jelenti, hogy a szóban forgó közösségi hatóság köteles közölni ezen indokokat az érintett személlyel vagy szervezettel, amennyiben lehetséges, vagy az e felvételtől való döntés időpontjában, vagy legalábbis a lehető leggyorsabban azután, hogy arra sor került, hogy lehetővé tegye e címzetteknek a jogorvoslathoz való joguk határidőn belül történő gyakorlását.
- 337 Az említett indokok közlésére vonatkozó ezen kötelezettség tiszteletben tartása ugyanis egyaránt szükséges ahhoz, hogy lehetővé tegye a korlátozó intézkedések címzettjeinek a jogaiknak a lehető legjobb feltételek mellett történő védelmét, és az ügy teljes ismeretében annak eldöntését, hogy hasznos-e a közösségi bírósághoz fordulni (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Heylens és társai ügyben hozott ítélet 15. pontját), valamint ahhoz, hogy utóbbinak teljes mértékben lehetővé tegye a szóban forgó közösségi jogi aktus jogszerűségére vonatkozó, az EK-Szerződés alapján öt megillető felülvizsgálat gyakorlását.
- 338 Ami a védelemhez való jogot és különösen a meghallgatáshoz való jogot illeti, a vitatott rendelet által előírtakhoz hasonló korlátozó intézkedések vonatkozásában a közösségi hatóságok nem kötelesek az említett indokokat valamely személynek vagy szervezetnek az említett listára történő eredeti felvételét megelőzően közölni.

339 Ugyanis, amint az Elsőfokú Bíróság azt a megtámadott Yusuf és Al Barakaat ítélet 308. pontjában megállapította, az ilyen előzetes közlés veszélyeztetheti a pénzeszközök és gazdasági erőforrások e rendelet által előírt befagyasztására vonatkozó intézkedések hatékonyságát.

340 Az említett rendelet által követett célkitűzés elérése érdekében az ilyen intézkedéseknek jellegüknél fogva meglepetésszerűnek és – amint azt a Bíróság már megállapította – azonnali hatállyal alkalmazandónak kell lenniük (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Möllendorf és Möllendorf-Niehuus ügyben hozott ítélet 63. pontját).

341 Szintén a vitatott rendelet által követett célkitűzésre és az általa előírt intézkedések hatékonyságára vonatkozó okok miatt a közösségi hatóságok arra sem voltak kötelesek, hogy a fellebbezőket meghallgassák a nevüknek az e rendelet I. mellékletében szereplő listára történő eredeti felvételét megelőzően.

342 Továbbá a Biztonsági Tanács által a terrorizmus elleni küzdelem keretében elfogadott határozat végrehajtására irányuló közösségi jogi aktust illetően a Közösség és a tagállamai biztonságát és nemzetközi kapcsolatainak folytatását érintő kényszerítő megfontolások megakadályozhatják, hogy az érdekeltekkel bizonyos információkat közöljenek, és így az érdekelteknek az ezen információkról való meghallgatását.

343 Ez azonban a hatékony bírói jogvédelem elvének tiszteletben tartását illetően nem jelenti azt, hogy az olyan korlátozó intézkedések, mint amilyeneket a vitatott rendelet előír, kikerülnének a közösségi bíróság felülvizsgálata alól, ha bizonyos, hogy az azokat megállapító jogi aktus érinti a nemzetbiztonságot és a terrorizmust.

- 344 Mindazonáltal hasonló esetben a közösségi bíróság feladata az általa gyakorolt bírósági felülvizsgálat keretében olyan technikákat alkalmazni, amelyek lehetővé teszik egyrészt az érintett jogi aktus elfogadásához figyelembe vett információk jellegére és forrásaira vonatkozó jogos biztonsági aggodalmak, másfelől pedig azon szükséglet összehangolását, hogy a jogalanyoknak kellően biztosítsák az eljárási szabályok nyújtotta előnyöket (lásd ebben az értelemben az EJEB, 1996. november 15-i Chahal kontra Egyesült Királyság ítéletet, *Ítéletek és Határozatok Tára*, 1996-V, 131. §).
- 345 A jelen esetben először is meg kell állapítani, hogy sem a vitatott rendelet, sem a 2002/402 közös álláspont, amelyre utal, nem rendelkeznek az érdekelteknek az említett rendelet I. mellékletébe történő felvételét igazoló tények közlésére és az utóbbiak e felvétellel egyidejűleg vagy azt követően történő meghallgatására vonatkozó eljárásról.
- 346 Meg kell továbbá állapítani, hogy a Tanács semmikor nem közölt a fellebbezőkkel velük szemben elfogadott olyan tényeket, amelyek igazolták volna a nevüknek a vitatott rendelet I. mellékletébe történő eredeti felvételét és következésképpen az utóbbiban előírt korlátozó intézkedések előírását.
- 347 Nem vitatott ugyanis, hogy ezzel kapcsolatban semmilyen információt nem közöltek a fellebbezőkkel, akár a 2062/2001, illetve a 2199/2001 rendelettel módosított 467/2001 rendeletben, amely első alkalommal említette a nevüket a pénzkészlet-befagyasztási intézkedéssel érintett személyek vagy szervezetek listáján, akár a vitatott rendeletben, illetve bármilyen későbbi szakaszban.
- 348 Mivel a Tanács nem közölte a fellebbezőkkel a velük szemben előírt korlátozó intézkedések megalapozásához a terhükre rótt körülményeket, és nem is biztosított számukra jogot arra, hogy az ezen intézkedések megállapítását követő ésszerű határidőn belül tudomást szerezzenek az említett körülményekről, a fellebbezők nem tudták hasznosan ismertetni az ezzel kapcsolatos álláspontjukat. Következésképpen

nem tartották tiszteletben a fellebbezők védelemhez való jogát, különösen a meghallgatáshoz való jogot.

349 Továbbá a terhükre rótt körülményekről történő tájékoztatás hiányában és tekintettel a jelen ítélet 336. és 337. pontjában már megállapított azon kapcsolatokra, amelyek a védelemhez való jog és a hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog között állnak fenn, a fellebbezők nem tudták megfelelő feltételek mellett az említett körülmények tekintetében megvédeni jogaikat a közösségi bíróság előtt, ezért az említett hatékony bírósági jogorvoslathoz való jog megsértését szintén meg kell állapítani.

350 Végül meg kell állapítani, hogy a jelen keresetek során nem orvosolták e sérelmet. Ugyanis mivel egyetlen ilyen jellegű körülmény sem képezheti a közösségi bíróság általi vizsgálat tárgyát, a Tanács véleménye szerint ez utóbbi e tekintetben semmilyen körülményt nem hozott fel.

351 A Bíróság tehát megállapítja, hogy nem áll módjában felülvizsgálni a vitatott rendelet fellebbezőkre vonatkozó részének jogszerűségét, így azt kell megállapítani, hogy jelen esetben ezen okból is sérült a rendelkezésükre álló hatékony bírósági jogorvoslathoz való alapvető jog.

352 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a vitatott rendeletet a fellebbezőkre vonatkozó részében anélkül alkották meg, hogy bármiféle garanciát nyújtottak volna a terhükre rótt körülmények közlésével vagy e tekintetben történő meghallgatásukkal kapcsolatban, ezért úgy kell határozni, hogy e rendeletet olyan eljárással fogadták el, amelynek során a védelemhez való jog sérült, amelynek következtében a hatékony bírói jogvédelem elvét is sérelem érte.

- 353 A fenti megfontolások összességéből következően Y. A. Kadi és az Al Barakaat által a vitatott rendelet megsemmisítése iránti keresetük alátámasztására felhozott és a védelemhez való joguk, különösen a meghallgatáshoz való jog, valamint a hatékony bírói jogvédelem elvének megsértésére alapított jogalapok megalapozottak.
- 354 Másodsorban meg kell vizsgálni azt a jogalapot, amelyet a tulajdon tiszteletben tartásához való jognak a vitatott rendelet alapján vele szemben előírt, befagyasztásra vonatkozó intézkedések általi megsértése tekintetében Y. A. Kadi felhozott.
- 355 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a tulajdonhoz való jog a közösségi jog általános elvei közé tartozik. Ugyanakkor ez az elv nem korlátlan jogosultságként ölt testet, hanem a társadalomban betöltött szerepe függvényében kell értékelni. Következésképpen a tulajdonhoz való jog gyakorlása korlátozásnak vethető alá, azzal a feltétellel, hogy ezen korlátozások ténylegesen a Közösség által elérni kívánt közérdekű céloknak felelnek meg, és a kitűzött cél vonatkozásában nem jelentenek aránytalan és elviselhetetlen beavatkozást, amely épp az ily módon biztosított jog tartalmát veszélyeztetné (lásd különösen a fent hivatkozott Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia és ERSA ügyben hozott ítélet 119. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot; lásd szintén ebben az értelemben a korlátozó intézkedések rendszerének keretében a fent hivatkozott Bosphorus-ügyben hozott ítélet 21. pontját).
- 356 A tulajdon tiszteletben tartásához való alapvető jog, amely a közösségi jog általános elve, terjedelmének meghatározása érdekében figyelembe kell venni különösen az EJEE 1. kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkét, amely e jogot biztosítja.
- 357 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a vitatott rendelet alapján előírt, befagyasztásra vonatkozó intézkedés aránytalan és elviselhetetlen beavatkozást jelent-e, amely az olyan személyek tulajdonának tiszteletben tartásához való alapvető jog tartalmát veszélyezteti, mint Y. A. Kadi, akiket az említett rendelet I. mellékletében szereplő lista említ.

- 358 E befagyasztásra vonatkozó intézkedés biztosítási intézkedés, amelynek nem célja az említett személyek tulajdonuktól való megfosztása. Mindazonáltal az említett intézkedés vitathatatlanul Y. A. Kadi tulajdonhoz való joga gyakorlásának korlátozását tartalmazza, amely korlátozást egyébként jelentősnek kell minősíteni egyrészt a befagyasztásra vonatkozó intézkedés általános hatályára tekintettel, másrészt azon tény miatt, hogy az 2001. október 20. óta alkalmazandó.
- 359 Felmerül tehát a kérdés, hogy Y. A. Kadi tulajdonhoz való joga gyakorlásának e korlátozását lehet-e igazolni.
- 360 E tekintetben az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata értelmében ésszerű arányossági összefüggésnek kell fennállnia az alkalmazott eszköz és az elérni kívánt cél között. Meg kell tehát vizsgálni, hogy fennmaradt-e az egyensúly a közérdekű követelmények és az érintett egyén vagy egyének érdeke között. Így nagy mérlegelési mozgásteret kell elismerni a jogalkotónak mind a végrehajtási módok megválasztása, mind annak megítélése tekintetében, hogy következményeik a szóban forgó szabályozás célkitűzéseinek elérésére irányuló közérdek alapján jogszerűek-e (lásd ebben az értelemben különösen az EJEB, 2007. augusztus 30-i J. A. PYE [Oxford] Ltd. és J. A. PYE [Oxford] Land Ltd. kontra Egyesült Királyság ítéletet, az *Ítéletek és Határozatok Tárában* még nem tették közzé, 55. és 75. §).
- 361 Amint azt a Bíróság egy másik, a gazdasági jellegű korlátozó intézkedések közösségi rendszerének keretében megállapította, amely intézkedések szintén a Biztonsági Tanácsnak az Egyesült Nemzetek Alapokmánya VII. fejezete alapján elfogadott határozatait hajtották végre, a vitatott renDELETEHÉZ HASONLÓ KÖZÖSSÉGI JOGI AKTUS ÁLTAL KÖVETETT CÉLKITŰZÉSEK JELENTŐSÉGE IGAZOLHAT HÁTRÁNYOS KÖVETKEZMÉNYEKET, MÉG AKKOR IS, HA AZOK BIZONYOS GAZDASÁGI SZEREPLŐK SZÁMÁRA JELENTŐSEK, BELEÉRTVE AZOKAT IS, AKIK EGYÁLTALÁN NEM FELELŐSEK AZ ÉRINTETT INTÉZKEDÉSEK ELFOGADÁSÁT EREDMÉNYEZŐ HELYZET BEKÖVETKEZÉSÉÉRT, DE AKIK KÜLÖNÖSEN TULAJDONHOZ VALÓ JOGUK GYAKORLÁSÁBAN ÉRINTETTEK (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bosphorus-ügyben hozott ítélet 22. és 23. pontját).

- 362 A jelen esetben a vitatott rendelettel előírt korlátozó intézkedések a Biztonsági Tanács által Oszáma bin Ládennel, az al-Kaida szervezettel, a Tálibánnal, valamint a velük összeköttetésben álló személyekkel, csoportokkal, vállalkozásokkal és szervezettekkel szemben elfogadott korlátozó intézkedések közösségi szintű végrehajtásához járulnak hozzá.
- 363 A nemzetközi közösség számára olyan alapvető közérdekű célkitűzésre tekintettel, mint az Egyesült Nemzetek Alapokmányának megfelelő valamennyi eszközzel való küzdelem a nemzetközi béke és biztonság terrorcselekményekkel történő fenyegetése ellen, a Biztonsági Tanács vagy a Szankcióbizottság által Oszáma bin Ládennel, az al-Kaida szervezettel és a Tálibánnal összeköttetésben álló minősített személyek pénzkészleteinek, pénzköveteléseiinek és egyéb gazdasági erőforrásainak a befagyasztása önmagában nem lehet nem megfelelő vagy aránytalan (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Bosphorus-ügyben hozott ítélet 26. pontját, valamint az EJEB, fent hivatkozott Bosphorus Hava Yolları Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi kontra Írország ítéletet, 167. §).
- 364 E tekintetben egyébként azt is figyelembe kell venni, hogy az 1452. (2002) számú határozatot követően alkotott, az 561/2003 rendelettel módosított szövegű vitatott rendelet egyéb kivételek és felmentések mellett előírja, hogy az érdekeltek kérelmére, és ha a Szankcióbizottság azt kifejezetten nem ellenzi, az illetékes nemzeti hatóságok a pénzkészletek befagyasztását az olyan pénzkészletekre, amelyek az alapvető kiadások fedezésére szükségesek, beleértve az élelmiszerek, lakbér, orvosi költségek, adók és közműdíjak költségeit, nem alkalmazhatónak nyilvánítják. Ezenkívül a bármely egyéb „rendkívüli kiadáshoz” szükséges pénzkészletek – a Szankcióbizottság kifejezett jóváhagyásával – kivonhatók a befagyasztás hatálya alól.
- 365 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy a Biztonsági Tanács határozatai, amelyek végrehajtására a vitatott rendelet irányul, az általuk meghozott intézkedések általános rendszerének időszakos felülvizsgálatára irányuló eljárásról, valamint olyan eljárásról rendelkeznek, amely lehetővé teszi az érdekelteknek, hogy ügyükkel felülvizsgálat céljából bármikor a Szankcióbizottsághoz forduljanak olyan kérelem útján, amelyet már közvetlenül el lehet juttatni az ún. kapcsolattartó ponton keresztül az említett bizottsághoz.

- 366 Következésképpen a vitatott rendelettel előírt korlátozó intézkedések a tulajdonhoz való jog korlátozásának minősülnek, amely főszabály szerint igazolható.
- 367 Meg kell azt is vizsgálni, hogy e rendelet Y. A. Kadira történő alkalmazása során a tulajdonhoz való jogát a jelen eset körülményei között tiszteletben tartották-e.
- 368 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az alkalmazandó eljárásoknak megfelelő lehetőséget kell biztosítaniuk az érintett személy számára arra, hogy ügyével az illetékes hatóságokhoz fordulhasson. E feltétel betartásáról való meggyőződés érdekében, amely feltétel az EJEE 1. kiegészítő jegyzőkönyve 1. cikkének szerves részét képező követelmény, az alkalmazandó eljárásokat általános szempontból kell megítélni (lásd ebben az értelemben különösen az EJEB, 2002. május 21-i Jokela kontra Finnország ítéletet, *Ítéletek és Határozatok Tára*, 2002-IV, 45. § és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint 55. §).
- 369 Márpedig a vitatott rendeletet Y. A. Kadira vonatkozó részében anélkül alkották meg, hogy ez utóbbinak bármilyen, azt lehetővé tévő garanciát nyújtottak volna, hogy ügyével az illetékes hatóságokhoz fordulhasson, mindezt olyan helyzetben, amikor a tulajdonhoz való jogának korlátozását jelentősnek kell minősíteni azon korlátozó intézkedések általános hatályára és tényleges időtartamára tekintettel, amelynek tárgyát képezte.
- 370 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a jelen ügy körülményei között a vitatott rendelettel előírt korlátozó intézkedések Y. A. Kadival szembeni meghozatala a vitatott rendelet I. mellékletében szereplő listára való felvétele miatt a tulajdonhoz való jogának nem igazolható korlátozását jelenti.
- 371 Y. A. Kadi által a tulajdon tiszteletben tartásához való alapvető jog megsértésére alapított jogalap tehát megalapozott.

372 A fentiek összességéből következően a vitatott rendeletet – a fellebbezőket érintő részében – meg kell semmisíteni.

373 Mindazonáltal a vitatott rendelet azonnali hatállyal történő megsemmisítése súlyos és helyrehozhatatlan kárt okozhat az e rendelettel bevezetett és a Közösség által végrehajtandó korlátozó intézkedések hatékony érvényesülésének területén, mivel az új rendelettel történő esetleges felváltását megelőző időszakban Y. A. Kadi és az Al Barakaat olyan intézkedéseket hozhatnának, amelyek célja annak elkerülése, hogy rájuk pénzkészlet-befagyasztási intézkedések lehessenek még alkalmazhatók.

374 Emellett, amennyiben a jelen ítéletből következően a vitatott rendeletet a fellebbezőkre vonatkozó részében, az e rendelettel előírt korlátozó intézkedések elfogadása során követett eljárás keretében alkalmazandó elvek megsértése miatt meg kell semmisíteni, nem zárható ki, hogy az ügy érdemi része szempontjából a fellebbezőkkel szemben ilyen intézkedések elrendelése ugyanakkor indokoltnak bizonyulhat.

375 E körülményekre tekintettel az EK 231. cikk alapján a vitatott rendelet joghatásait, amennyiben az az I. mellékletében szereplő listára felveszi a fellebbezők nevét, oly módon megállapítandó, rövid ideig tartó időszakra fenn kell tartani, amely lehetővé teszi a Tanács számára a megállapított jogsértések orvoslását, ám megfelelően figyelembe veszi a szóban forgó korlátozó intézkedéseknek a fellebbezők jogaira és szabadságaira gyakorolt jelentős hatását.

376 E körülmények között az EK 231. cikk helyes alkalmazásának minősül a vitatott rendelet joghatásainak a fellebbezőkre vonatkozó részében történő fenntartása a jelen ítélet kihirdetésétől számított három hónapot meg nem haladó időszakra.

A költségekről

- 377 Az eljárási szabályzat 122. cikkének első bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről. Ugyanezen szabályzat 118. cikke értelmében a fellebbezési eljárásra megfelelően alkalmazandó 69. cikk 2. §-ának megfelelően a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az említett 69. cikk 4. §-ának első bekezdése alapján az eljárásba beavatkozó tagállamok maguk viselik saját költségeiket.
- 378 Mivel Y. A. Kadi és Al Barakaat fellebbezésének a Bíróság helyt adott, és a vitatott rendeletet ez utóbbiakra vonatkozó részében meg kell semmisíteni, a Tanácsot és a Bizottságot kell kötelezni saját költségeik viselésén túl a fellebbezők kérelmének megfelelően Y. A. Kadi és az Al Barakaat részéről mind az elsőfokú, mind a jelen fellebbezési eljárásban felmerült költségek fele-fele arányban történő viselésére.
- 379 Az Egyesült Királyság maga viseli mind az elsőfokú eljárásban, mind a fellebbezési eljárásban felmerült saját költségeit.
- 380 A Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, valamint a Holland Királyság maguk viselik a fellebbezési eljárásban felmerült saját költségeiket.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Bíróság az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-315/01. sz., Kadi kontra Tanács és Bizottság ügyben, valamint T-306/01. sz., Yusuf és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ügyben 2005. szeptember 21-én hozott ítéletét hatályon kívül helyezi.**

- 2) A Bíróság az Oszáma bin Ládennel, az Al-Qaida [helyesen: al-Kaida] hálózattal és a Tálibánnal összeköttetésben álló egyes személyekkel és szervezetekkel szemben meghatározott szigorító intézkedések bevezetéséről, valamint az egyes termékek és szolgáltatások Afganisztánba történő kivitelének tilalmáról, a repülési tilalom megerősítéséről és az afganisztáni Tálibánt illető pénzkészletek és egyéb pénzügyi források befagyasztásáról szóló 467/2001/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2002. május 27-i 881/2002/EK tanácsi rendeletet Y. A. Kadira és az Al Barakaat International Foundationre vonatkozó részében megsemmisíti.

- 3) A 881/2002 rendelet joghatásai Y. A. Kadira és az Al Barakaat International Foundationre vonatkozó részében a jelen ítélet kihirdetésétől számított három hónapot meg nem haladó időszakra fennmaradnak.

- 4) Az Európai Unió Tanácsát és az Európai Közösségek Bizottságát kötelezi saját költségeik viselésén túl Y. A. Kadi és az Al Barakaat International Foundation részéről mind az elsőfokú, mind a jelen fellebbezési eljárásban felmerült költségek fele-fele arányban történő viselésére.

- 5) Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága maga viseli mind az elsőfokú, mind a jelen fellebbezési eljárásban felmerült saját költségeit.

- 6) A Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, valamint a Holland Királyság maguk viselik saját költségeiket.

Aláírások